

Espeen suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelman luvut 1-12

Tapiolan koulun täydennykset

1. PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA

Suomenkielinen perusopetus on osa Espoon kaupungin järjestämiä koulutuspalveluita. Se rakentuu valtakunnallisten säädösten ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sekä Espoon opetustoimen linjauksille. Espoon opetus- ja varhaiskasvatustalautakunta hyväksyy opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditut kuntalinjaukset, kunnan yhteisen tuntijaon ja alueellisen kieliohjelman. Nämä yhdessä muodostavat Espoon perusopetuksen kuntakohtaisen opetussuunnitelman. Koulut laativat koulukohtaiset opetussuunnitelmat opetussuunnitelman perusteiden ja kuntakohtaisen opetussuunnitelman pohjalta. Koulukohtaisen opetussuunnitelman hyväksyy koulun johtokunta.

Osa kuntalinjauksista on laadittu yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen sekä ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa. Huoltajille ja kuntalaisille on järjestetty mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman laatimiseen varhaiskasvatuksen ja ruotsinkielisen opetuksen kanssa yhteistyössä järjestetyn sähköisen kyselyn kautta. Oppilaita on kuultu mm. vuosittaisten osallistamispäivien yhteydessä. Huoltajien ja oppilaiden osallistuminen korostuu erityisesti koulun opetussuunnitelmatyössä.

Oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä käsittelevät opetussuunnitelman osuudet on laadittu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen toimialan kanssa. Oppilashuollon yhteisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista kaupunkitasolla vastaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin johtoryhmä, jossa on edustajat varhaiskasvatuksesta, opetustoimesta sekä sosiaali- ja terveystoimesta.

Espeen perusopetuksen opetussuunnitelma julkaistaan sähköisessä muodossa niin, että se käsittää opetussuunnitelman perusteet ja kuntakohtaisen opetussuunnitelman sekä kunkin koulun oman opetussuunnitelman.

Opetussuunnitelman toteutumista espoolaisissa kouluissa seurataan osana opetustoimen arviointi- ja kehitystyötä. Koulujen itsearviointityö on jatkuvaa toimintaa, josta raportoidaan säännöllisesti määrämuotoisena opetus- ja varhaiskasvatustalautakunnalle. Lisäksi kouluilla on omia toimintakulttuurin ja pedagogisen kehittämisen suunnitelmia, jotka kuvataan koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Espossa opetusta kehitetään kaikissa kouluissa opetussuunnitelmallisesti ja pedagogisesti yhtenäisenä kokonaisuutena tavoitteena lasten ja nuorten yhtenäinen koulupolku. Alueellisen yhteistyön vahvistaminen ala- ja yläkoulujen, varhaiskasvatuksen sekä esiopetusyksiköiden kanssa on ensiarvoisen tärkeä yhtenäistä kulttuuria luova tekijä. Tiedonsiirron sujuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Toisen asteen oppilaitosten ja lisäopetusta antavien koulujen kanssa tehdään kiinteää yhteistyötä. Espossa on tavoitteena, että kaikki peruskoulun päättäneet saavat jatko-opiskelupaikan.

Sivistystoimen sisällä alueellista yhteistyötä vahvistetaan yhteistyössä ruotsinkielisen opetustoimen, kulttuuri- sekä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa, samoin kuin taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa.

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmaa täydentävät mm. seuraavat suunnitelmat ja ohjelmat: Espoon perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma, Espoon varhaiskasvatussuunnitelma, Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma, Suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma, Starttiopetuksen opetussuunnitelma, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Espoon kestävä kehityksen kasvatuksen selonteko ja Espoon perusopetuksen ohjaussuunnitelma.

2. PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

2.2 Perusopetuksen arvoperusta

Espoon arvopohja

Perusopetuksen arvoperusta rakentuu opetussuunnitelman perusteissa kuvatuille arvoille ja lisäksi valtuuston päättämille Espoon arvoille.

Espoo on asukas- ja asiakaslähtöinen. *Espoossa on tärkeää, että arki sujuu. Espoon parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Asukkaiden aktiivinen osallistuminen palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa takaavat tulokselliset ja asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut.*

Oppilaat, huoltajat ja henkilöstö toimivat yhdessä siten, että jokainen oppilas saa parhaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja oppia. Oppilaat, huoltajat ja yhteistyökumppanit rakentavat koulupäivää aktiivisesti yhdessä.

Lapsen oppipolkua varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle rakennetaan oppijälhtöisesti.

Koulu rakentaa aloitteellisesti yhteistyötä huoltajien kanssa. Kodit saavat säännöllisesti tietoa siitä, miten ja mitä lapsi oppii koulussa, jotta huoltajat pystyvät arvostamaan lapsen oppimista ja tukemaan sitä. Oppilaat osallistuvat aktiivisesti omaan oppimisprosessiinsa. Rehtori johtaa yksikköään niin, että oppilaiden kanssa käydään säännöllisesti keskustelua oppimisesta.

Espoo on vastuullinen edelläkävijä. *Edelläkävijyys merkitsee ennakkoluulottomuutta ja luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Edelläkävijyyteen sisältyy tutkimuksen ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntäminen, kokeilut ja myös niihin liittyvien epäonnistumisten kestäminen. Kehitämme Espoota sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi.*

Olemme ennakkoluulottomia, luovia ja avoimia uusille toimintatavoille. Hyödynnämme tutkimustietoa ja kehittämishankkeista saatua kokemusta toiminnan kehittämisessä. Tutkimme ja kehitämme aktiivisesti omaa toimintaamme ja opimme muilta. Haluamme hyödyntää innovatiivisia työtapoja ja välineitä. Kehitämme erityisesti uusia digitaalisia oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen.

Sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys on sekä kasvatuksen päämäärä että kaikkea toimintaa ohjaava periaate. Oppilaat oppivat tekemään tietoisia valintoja kestävä kehityksen

näkökulmasta. Kestävän kehityksen mukaisia valintoja konkretisoidaan opetuksessa oppilaiden ikätason mukaisesti.

Oppilas nähdään aktiivisena ja kyvykkäänä yksilönä, jolla on halua ja kykyä toimia vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Jokaisen oppilaan kanssa etsitään ja löydetään hänelle parhaita tapoja oppia. Opettaja selvittää yhdessä oppilaiden kanssa heille luontevia tapoja työskennellä ja oppia sekä kehittää omaa toimintaansa vastaamaan niitä.

Espoo on oikeudenmukainen. Toimimme avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti.

Espoon kouluissa jokainen kohdataan arvostavasti. Koulu yhteisö luo yhteisen käsityksen arvostavasta kohtaamisesta, jonka mukaan toimitaan. Oikeudenmukaisella ja myönteisellä tavallaan toimia koulun aikuiset antavat oppilaille arvokkaan esimerkin.

Kaikilla oppilailla perheineen on yhdenvertaiset oikeudet ja velvollisuudet. Lapsen kasvua ja oppimista tuetaan yhteisössä yksilöllisyys huomioiden. Lapset saavat kasvaa ja opiskella psyykkisesti ja fyysisesti turvallisessa ympäristössä, jossa he voivat oppia ja onnistua. Ajatus lapsen parhaasta ohjaa toimintaa.

Miten perusopetuksen arvoperusta ja Espoon yhteiset arvot näkyvät koulun arjessa?

Tapiolan koulussa toimitaan perusopetuksen arvoperustan ja Espoon kaupungin yhteisten arvojen mukaisesti. Koulussamme jokainen koulu yhteisön jäsen on tärkeä. Oppilaat, huoltajat ja henkilöstö toimivat yhdessä niin, että jokainen oppilas saa parhaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja oppia. Tapiolan koulussa oppilaita arvostetaan ja heistä välitetään. Jokainen oppilas on lähtökohtaisesti ansainnut kaiken oppimiseen tarvitsemansa tuen. Koulussamme pohditaan aina, mikä on parasta oppilaan ja ryhmän kannalta. Tämä huomioidaan esimerkiksi resurssi- ja erityisopetuksen suunnittelussa.

Miten oppilaat ja huoltajat otetaan mukaan arvojen toteuttamisen suunnitteluun?

Arvokeskustelua käydään koulun arjessa yhdessä oppilaiden kanssa. Koulun arvopohjaa työstetään myös vanhempien kanssa käymällä arvokeskustelua esimerkiksi vanhempainilloissa ja huoltajatapaamisissa. Huoltajia pyritään ottamaan mukaan koulun erilaisiin toimintoihin. Kodin ja koulun yhteistyössä voidaan hyödyntää myös sähköisiä työkaluja. Tarkemmin näitä asioita kuvataan vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa

2.3 Oppimiskäsitys

Espoon perusopetuksessa opetussuunnitelman perusteiden oppimiskäsitystä täydentää positiivisen kasvatuksen ja opetuksen näkökulma. Oppilaiden pystyvyyden tunnetta vahvistetaan auttamalla heitä tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Rohkaiseva ohjaus ja kannustava palaute lisäävät oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa sekä edistävät kiinnostusta ja halua laajentaa ja syventää oppimaansa. Oppimisen haasteisiin vastataan kehittämällä oppilaan vahvuuksia edelleen.

Miten koulussa toteutetaan positiivisen kasvatuksen ja opetuksen näkökulmaa?

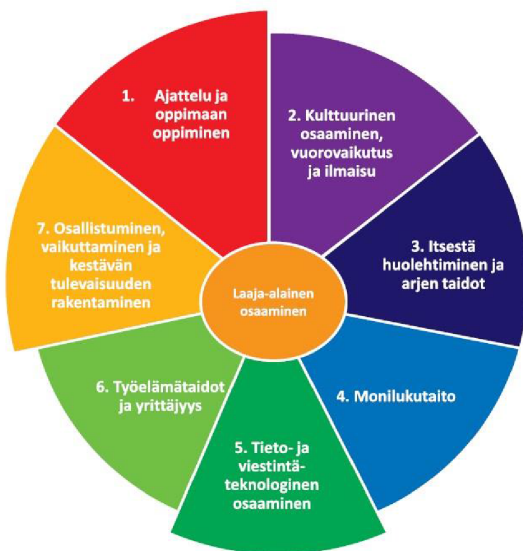
Tapiolan koulun arjessa ohjataan oppilaita tunnistamaan omat vahvuutensa ja vahvistetaan niitä myönteisen palautteen ja kannustamisen keinoin. Oppilaita autetaan tunnistamaan omat tapansa oppia ja sitä tietoa hyödynnetään muun muassa joustavissa opetusjärjestelyissä. Oppilaiden kanssa käydään säännöllisesti keskustelua oppimisesta keskittyen oppilaiden vahvuuksiin. Koulumme aikuiset ovat tärkeänä mallina positiivisen kasvatustilapiirin luomisessa.

3. PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Oppilaiden laaja-alaisen osaamisen kehittäminen yhdistää koulun toimintaa punaisena lankana. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet otetaan huomioon oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa, opetuksessa ja koulun muussa toiminnassa. Oppilaat osallistuvat suunnitteluun. Lapsen luontaisen uteliaisuuden ja uteliaan asenteen tukeminen ja ylläpitäminen synnyttävät ja säilyttävät oppimisen iloa ja halua sekä edistävät laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Opettaja auttaa oppilaita laaja-alaisen osaamisen taitojen tiedostamisessa ja ohjaa niiden kehittymistä. Omien taitojen tiedostaminen vahvistaa pystyvyyden tunnetta ja innostaa oppimaan. Laaja-alaisen osaamisen taidot otetaan huomioon oppiaineiden arvioinnissa. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa osaamisen edistymisestä erityisesti nivelkohdissa.

KUVA 1. Tiedot, taidot, arvot ja asenteet yhdistyvät laaja-alaisessa osaamisessa.

Laaja-alaisen osaamisen painotukset

Kaikki laaja-alaiset osaamisalueet ovat tärkeitä. Niistä painotetaan kolmea seuraavaa:

- Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- Tieto- viestintäteknologinen osaaminen
- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen.

Nämä ovat laaja-alaisen osaamisen perusta, jolle muuta laaja-alaista osaamista rakennetaan. Laaja-alaisen osaamisen painotukset näkyvät kaikessa opetuksessa ja jokainen opettaja huomioi ne opetuksessaan. Painottaminen ilmenee muun muassa niin, että oppilaita ohjataan koulutyössä ideoimaan uutta, ajattelemaan luovasti ja käyttämään erilaisia omaa oppimista tukevia menetelmiä sekä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan. Oppilaita kannustetaan kriittiseen ajatteluun ja opetuksessa tuodaan esiin erilaisia tapoja oppia, opiskella ja tuottaa tietoa. Tieto- ja viestintäteknologia on vahvasti mukana koulutyössä. Opettajia koulutetaan aktiivisesti tietotekniikan käyttämiseen ja oppilaiden omaa teknologista osaamista hyödynnetään monipuolisesti. Oppilaiden mielipiteitä arvostetaan ja ne otetaan huomioon koulun toiminnassa. Kestävän kehityksen toimintatapoja tuodaan esiin ja niiden mukaista toimimista harjoitellaan osana koulutyötä.

Miten huolehditaan siitä, että laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat opetuksessa?

Vahvistetaan opettajien yhteistyötä aineryhmien sisällä ja oppiaineiden välillä niin että laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat opetuksessa. Tapiolan koulussa varataan riittävästi aikaa pedagogiselle keskustelulle ja suunnittelulle.

Miten huolehditaan siitä, että laaja-alaisen osaamisen painotukset näkyvät kaikessa opetuksessa?

L1 (Ajattelu ja oppimaan oppiminen)

Arvostamme ja kuuntelemme oppilaitamme. Oppilaiden oman oppimisen omistajuutta vahvistetaan avaamalla työskentelyprosesseja, niiden etenemistä, tavoitteita ja arvioimista.

L5 (Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen)

Tapiolan koulussa tvt on luonteva osa työskentelyä kaikissa oppiaineissa. Pilvipalveluita käytetään töiden jakamiseen ja työstämiseen. Suunnittelemme etukäteen, millä luokka-asteella ja mihin oppiaineeseen liittyy mikäkin tieto- ja viestintäteknologian osaamisen tavoite toteutuu.

L7 (Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen)

Tapiolan koulussa otetaan oppilaat aktiivisesti mukaan koulun toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Koulumme keskeinen sijainti mahdollistaa laajan verkostoitumisen ja yhteistyön monien lähialueen toimijoiden kanssa.

Oppilaiden sosiaalisten taitojen vahvistaminen

Oppilaiden sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja vahvistetaan niin, että heidän taitonsa ymmärtää sosiaalisia tilanteita ja tehdä niistä tilannekohtaisia tulkintoja kehittyä. Vahvistettavia sosiaalisia taitoja ovat myös itsesäätelyn ja tunteiden hallinnan kehittäminen sekä oman toiminnan eettisyyden tarkastelu ja eettisten kysymysten pohdinta. Oppilaat oppivat toimimaan tavalla, joka edesauttaa omien ja yhteisten päämäärien saavuttamista muita loukkaamatta. Suunnitelmallinen oppilaiden sosiaalisten taitojen kehittäminen edellyttää koulun koko henkilökunnan sitoutumista, positiivista ja kannustavaa toimintakulttuuria sekä kodin ja koulun yhteistyötä.

Miten koulussa vahvistetaan oppilaiden sosiaalisia taitoja?

Koulussamme hyödynnetään joustavia tiloja, ryhmittelyjä ja työskentelytapoja mahdollisuuksien mukaan vahvistamaan oppilaiden ryhmätyöskentelytaitoja. Teemme aktiivista yhteistyötä kodin ja koulun välillä. Koulun henkilökunta antaa omalla toiminnallaan roolimallia yhteistyöstä ja välineitä sosiaalisten taitojen harjoitteluun. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan mm. tukioppilastoiminnassa, KiVa-toiminnassa, puuttumalla ristiriitatilanteisiin, ryhmäytymistilanteissa eri luokka-asteilla, vertaisarviointilla, tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntämällä koti- ja ryhmätehtävissä ja työnjaon harjoittelussa ryhmätyöskentelyssä.

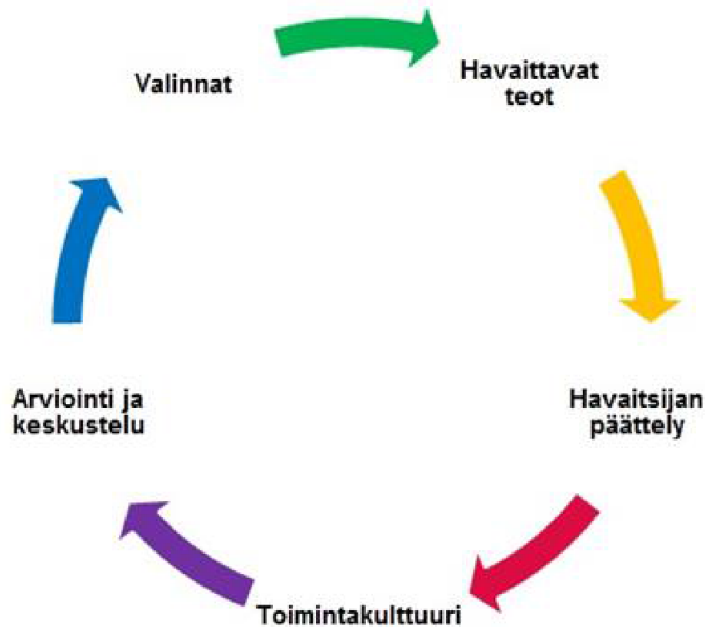
Mitkä ovat perusopetuksen tehtävää täydentävät, koulun omaleimaisuutta ilmentävät näkökohdat?

Tapiolan koulun musiikkipainotteisuus näkyy ja kuuluu niin koulun arjessa kuin juhlassa. Koulussamme KiVa-toiminta on aktiivista. Panostamme kestävän kehityksen periaatteiden toteutumiseen ja kansainväliseen toimintaan.

4. YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Perusopetuksen toimintakulttuuri pohjautuu yhteisiin arvoihin ja käsitykseen oppimisesta (LUKU 2). Arvot ja oppimiskäsitys tulevat näkyviksi koulu yhteisön jokapäiväisessä toiminnassa ja kaikissa koulun toiminnan kehittämistä ohjaavissa valinnoissa. Nämä valinnat ja toimet muodostavat koulun toimintakulttuurin.

KUVA 2. Toimintakulttuurin kehittymisen sykli.

Toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään koulussa keskustelun avulla. Koulun toimintakulttuurista ja sen periaatteista keskustellaan sekä työyhteisön sisällä että oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulut järjestävät tilaisuuksia yhteiseen keskusteluun ja hyvien käytäntöjen jakamiseen.

Espoossa toimitaan koko koulu ohjaa -periaatteella. Ohjaus kuuluu kaikkien oppiaineiden opetukseen ja koulun koko henkilökunnan tehtäviin. Kuntakohtainen ohjaussuunnitelma kuvaa, miten oppilaan ohjaus järjestetään eri luokka-asteilla. Koulukohtainen ohjaussuunnitelma tehdään lukuvuosisuunnitelman liitteeksi.

Oppilaan yhtenäisen koulupolun toteuttamiseksi on välttämätöntä, että kaupungin alakoulut ovat aktiivisesti yhteydessä alueen esiopetusyksiköihin ja yläkouluihin sekä yläkoulut puolestaan alueen alakouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin. Näin yksiköt oppivat tuntemaan toisensa. Yhteisen keskustelun avulla varmistetaan, että yhteisöjen käytännöt ja periaatteet ovat oppilaan näkökulmasta riittävän yhteneväiset.

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat seuraavat periaatteet:

- Hyvinvointi ja turvallinen arki
- Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely
- Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
- Osallisuus ja demokraattinen toiminta
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen.

Espoossa nämä kaikki periaatteet nähdään yhtä tärkeinä ja ne huomioidaan toimintakulttuurisissa valinnoissa.

Toimintakulttuurin tasapainoinen kehittäminen on tärkeää, jotta yhtenäisyys koulujen välillä toteutuu. Tavoitteena on, että jokaisessa koulussa on vahva yhtenäinen ja yhteisöllinen toimintakulttuuri, joka tukee ja edistää mm. oppilaiden laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Koulu on oppiva yhteisö, joka on olemassa oppilaita varten. Espoossa koulujen toimintakulttuuriin kuuluu, että jokainen oppilas tulee nähdyksi ja kuulluksi ja että hänet kohdataan arvostavasti. Oppilaita tuetaan rakentamaan myönteinen kuva itsestään oppijana ja yksilönä. Hyväntahtoista ja ystävällistä käytöstä arvostetaan, epäasialliseen käytökseen puututaan. Tavoitteena on luoda rauhallinen ja kiireetön ilmapiiri. Koulun aikuisten toisiaan arvostava myönteinen yhteistyö on esimerkki oppilaille.

Espoon suomenkielisessä opetuksessa nostetaan vuosittain yksi toimintakulttuurin periaate erityiseksi kehittämisen kohteeksi. Tämä periaate näkyy lukuvuoden aikana toteutettavissa monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja se otetaan huomioon opetushenkilökunnan täydennyskoulutusta suunniteltaessa. Yhteisöllisen oppilashuollon (LUKU 8) rooli koulun toimintakulttuurin kehittämisessä on keskeinen.

Miten oppilaat ja huoltajat osallistuvat koulun toimintakulttuurin kehittämiseen? Miten säännölliset keskustelut työyhteisön sisällä sekä oppilaiden ja huoltajien kanssa toteutetaan?

Huoltajat otetaan mahdollisuuksien mukaan osaksi koulun toiminnan suunnittelua esimerkiksi vanhempainiltojen ja teemapäivien toteuttamiseen ja suunnitteluun sekä osallistumaan oppitunneille asiantuntijavieraina. Oppilaiden osallistamista oppituntien, vanhempainiltojen, teemapäivien, juhlien ja koulun toiminnan suunnitteluun tehostetaan ja kehitetään vuosittain. Oppilaat ja huoltajat halutaan ottaa huomioon myös palautteen antajina ja arvioijina, kun suunnitellaan seuraavaa vuotta. Suunnittelussa hyödynnetään oppilaskuntaa ja luokanvalvojen tunteja. Tällä pyritään varmistamaan se, että kaikki oppilaat halutessaan pääsevät osallistumaan koulun toimintakulttuurin kehittämiseen ja suunnitteluun. Viestintää koulun ja kodin välillä pyritään kehittämään yhdessä huoltajien kanssa tehostamalla Wilman käyttöä sekä varmistamalla tarvittavien huoltajatapaamisten toteutuminen.

Oppilaan tulee saada riittävän hyvä kuva itsestään oppijana ja yksilönä. Opettajien tulee varmistaa se, että oppilas on saanut riittävästi tukea ja ohjausta oppimiseensa ja tavoitteisiinsa nähden. Tämä tehdään järjestämällä aikaa henkilökohtaisiin keskusteluihin oppilaiden ja opettajien välille. Vuosittain tarjotaan mahdollisuus huoltajatapaamisiin koululla. Oppilashuollollisia asiantuntijoita voidaan tarvittaessa kutsua näihin tapaamisiin. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla yhteistyö huoltajien kanssa aloitetaan jo ennen opintojen aloittamista, ja se jatkuu koko opintojen ajan tiiviisti. Nivelpalavereita pidetään säännöllisesti alakoululta yläkouluun siirryttäessä. Työyhteisön jäsenten väliset keskustelut ovat oleellisia, jotta varmistetaan oppilaan opintojen sujuminen ja kokonaisvaltainen ohjaus. Tarkemmin näitä asioita kuvataan vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Mitä muuta yhteistyötä koulu tekee toimintakulttuurin kehittämiseksi ja keiden toimijoiden kanssa?

Koulu tekee yhteistyötä alakoulujen sekä muiden oppilaitosten kanssa; esimerkiksi Aalto-Yliopisto, Helsingin yliopisto, Espoon lukiot, Omnia. Yhteistyö on esimerkiksi niveltämistä, yhteisiä projekteja ja vierailuja. Koulun sijainnin vuoksi voidaan hyödyntää monipuolisesti koulun ulkopuolisia toimijoita, kuten Tapiolan kirjastoa, nuorisotoimea, Tapiolan kulttuurikeskusta, Espoon kaupunginteatteria,

musiikkiopistoa, museoita, seurakuntia, alueen urheilukeskuksia, alueen yrityksiä ja tieteellisiä tutkimuskeskuksia. Halutessaan opettajat voivat osallistua ope-TET-harjoitteluun. Koulu kehittää toimintakulttuuria tutustumalla toisten koulujen käytänteisiin ja esimerkiksi digitaalisiin ratkaisuihin. Kansainvälisyys on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Koulussa vierailee kansainvälisiä ryhmiä ja järjestetään vieraisiin kieliin ja kulttuureihin tutustumista. Opettajat osallistuvat erilaisiin koulutustilaisuuksiin ja jakavat saamaansa tietoa muulle opettajakunnalle.

Miten huolehditaan siitä, että jokainen oppilas tulee nähdyksi ja kuulluksi, ja hänet kohdataan arvostavasti?

Lähtökohtana oppilaan kohtaamiseen on opetussuunnitelman lause: "Oppilaita tuetaan rakentamaan myönteinen kuva itsestään oppijana ja yksilönä". Päämääränä on auttaa oppilaita asettamaan omat henkilökohtaiset tavoitteensa huomioiden omat lähtökohtansa ja oppijuutensa. Tämä mahdollistetaan käymällä henkilökohtaisia keskusteluja oppilaan kanssa jokaisessa oppiaineessa. Henkilökohtaisissa keskusteluissa kannustetaan oppilasta myös antamaan palautetta opettajalle. Oppilastuntemus paranee henkilökohtaisten keskustelujen myötä, ja samalla oppilas oppii tietämään omat tavoitteensa ja tunnistamaan oppimistyyliänsä. Kiireettömyyden tunne vahvistuu, kun opettajalla ja oppilaalla on selkeä käsitys sen hetkisestä tilanteesta.

Koulumme kannustaa oppilasta itsearviointiin oppimisen eri vaiheissa. Oppilaan osaamista arvioidaan koulussamme hänelle asetettujen tavoitteiden ja oppiaineiden tavoitteiden mukaisesti. Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus osoittaa taitojaan monipuolisesti. Opettajan suunnitelmassa erilaisia työtapoja opetukseensa, hän ottaa huomioon erilaiset oppijat ja arvostaa jokaista oppilasta yksilönä. Oppilaiden osallistaminen lisää oppilaan nähdyksi ja kuulluksi tulemisen tunnetta.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppilaita ohjataan osallistumaan aktiivisesti oman oppimisympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen. Kouluissa luodaan innostavia oppimisympäristöjä, jotka tukevat oppimista ja uteliaisuutta sekä mahdollistavat monenlaisen yhteistyön tekemisen. Oppimisympäristöjä kehitetään monimuotoisiksi, oppimisen tiloja monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi. Oppimisympäristöinä käytetään myös koulun lähialueita, luontoa sekä lähialueen toimijoita ja yrityksiä. Näitä toimijoita ovat muun muassa kirjastot, KULPS, Yrityskylä, nuorisotoimi, päiväkodit ja vanhainkodit. Retket ja vierailut tarjoavat monipuolisia kokemuksia, kohtaamisia, onnistumisia ja elämyksiä. Virtuaaliset ja digitaaliset oppimisympäristöt avaavat oppilaille uusia mahdollisuuksia sekä tukevat oppimisen tavoitteellisuutta ja eheyttämistä.

Opettajien vastuulla on valita monipuolisia, oppilaan oppimisen tarpeet huomioivia työtapoja. Opettajat huolehtivat myös siitä, että oppilaat saavat vaikuttaa työtapojen valintaan ja kehittämiseen. Osallisuus oman oppimisen suunnitteluun lisää oppilaiden motivaatiota ja oppimisen iloa. Työtapojen valinnat ja eriyttäminen edistävät oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä parantavat oppimistuloksia. Tekemällä oppiminen, toiminnallisuus, draama, fyysinen aktiivisuus ja ulkona oppiminen ovat opetuksessa aktiivisesti käytössä. Kunkin oppiaineen opetuksessa opettaja huolehtii siitä, että myös oppiaineelle ominaisia työtapoja käytetään.

Tieto- ja viestintäteknologia tuo oppimiseen kokemuksellisuutta, pelillisyyttä ja leikillisyyttä sekä tukee oppilaan yksilöllisiä vahvuuksia ja oppimisen eheyttä. Se mahdollistaa verkostoitumisen ja oppimiskokemusten jakamisen. Ohjelmointia, robotiikkaa ja muuta teknologiaa hyödynnetään oppimisessa. Kielen merkitys oppimisessa on keskeinen. Kielitietoisessa koulussa jokainen opettaja on myös oppiaineensa kielen opettaja.

Miten koulussa varmistetaan oppimisympäristöjen ja työtapojen monipuolinen käyttö niin, että ne tukevat oppimista, uteliaisuutta, iloa ja yhdessä tekemistä?

Koulussamme varmistetaan oppimisympäristöjen ja työtapojen monipuolinen käyttö takaamalla toimivat ja monipuoliset tilat sekä työvälineet. Monipuolisilla tiloilla tarkoitetaan sitä, että ne mahdollistavat erilaisten työtapojen helpon käytön, digitaalisten laitteiden hyödyntämisen ja vapaamman työskentelyn. Opettajat pyrkivät kehittämään ryhmän työskentelyä ja oppimateriaalia siten, että ne mahdollistavat oppilaan yksilöllisen etenemisen ja tavoitteiden saavuttamisen sekä kannustavat uteliaisuuteen ja oppimisen iloon. Oppilaiden erilaisuus nähdään positiivisena asiana, jota hyödynnetään opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Oppilaat otetaan mukaan suunnitteluun, jotta opetuksesta saadaan kaikille mielekästä. Opetustilojen monipuolinen käyttö, erilaiset oppijat ja yhteisopettajuus otetaan huomioon lukujärjestyksiä suunnitellessa. Yhteistyötahojen hyödyntäminen arjessa tuo lisää mahdollisuuksia erilaisiin oppimisympäristöihin.

Digitaaliset ympäristöt helpottavat monipuolisten työtapojen käyttöönottamista ja toteuttamista. Koulun lukuvuosisuunnitelmassa kerrotaan käytössä olevista ohjelmistoista ja työvälineistä. Koulu tukee opettajien kouluttautumista monipuolisten työtapojen käyttöön. Opettajille järjestetään aikaa siihen, että he pääsevät jakamaan koulutuksista saamiaan ideoita.

Miten varmistetaan, että oppilaat saavat vaikuttaa työtapojen valintaan ja kehittämiseen?

Opettajat ottavat oppilaat mukaan oppituntien suunnitteluun ja työtapojen valintaan. Toimintaperiaatteet sovitaan yhteisesti opettajien kesken aineryhmiä hyödyntäen.

KULPS -kulttuuri- ja liikuntapolku

KULPS -kulttuuri- ja liikuntapolku on Espoon perus- ja lisäopetuksen oppilaille luotu kulttuurin, liikunnan ja kirjaston palvelutarjontakokonaisuus. KULPSissa oppimisympäristöinä ovat kaupungin historialliset kohteet, museot, kirjastot, taidenäyttelyt, konsertit, elokuvat, näyttämötaiteen esitykset, monenlaiset liikuntapaikat ja oma lähiseutu.

KULPS-tarjonta on rakennettu niin, että se tukee oppiaineiden tavoitteiden ja sisältöjen mukaista oppimista sekä laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Lisäksi KULPS rikastuttaa koulujen mahdollisuuksia monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamiseen.

KULPSiin osallistuminen on jokaisen oppilaan oikeus. Tavoitteena on, että jokainen oppilas pääsee lukuvuoden aikana vähintään kerran kulttuuripolulle, liikuntapoluille ja kirjastopolulle. Yhdeksän vuoden aikana Espoon keskeiset taide- ja kulttuurilaitokset, kirjastot sekä liikunnan kohteet tulevat tutuksi jokaiselle peruskoululaiselle.

Yrittäjyyskasvatus

Oppilaita kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen. Heitä ohjataan ikäkaudelle sopivin keinoin näkemään työn ja yrittäjyyden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa. Perusopetuksen aikana oppilaista kasvaa yritteliäitä ja he oppivat taloudellista vastuullisuutta tulevaisuutta varten. Oppilaat pääsevät tutustumaan koulun eri ammatteihin ja koulun ulkopuoliseen työelämään esimerkiksi työelämään tutustumisjaksoilla (TET) ja Yrityskylässä.

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen

Espoossa opetus suunnitellaan ja toteutetaan niin, että opiskeltavia asioita lähestytään mahdollisimman usein oppilaille mielekkäistä, todellisen maailman ilmiöistä käsin. Jotta koulun

toimintakulttuuri olisi pedagogikaltaan yhtenäinen, opetushenkilökunta keskustelee ja sopii opetuksen eheyttämisen käytännön periaatteista säännöllisesti.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet on yksi tapa eheyttää opetusta. Lukuvuosittain on yksi yhteinen toimintakulttuurin periaate erityisenä kehittämiskohteena. Se näkyy kouluissa myös monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutuksessa.

Oppilaiden opintoihin kuuluu lukuvuoden aikana vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus, jonka suunnitteluun he osallistuvat. Suositeltavaa on, että jokaisen oppilaan kouluvuoteen sisältyy vähintään viikon työmäärää vastaava monialaisen oppimiskokonaisuuden opiskelujakso. Jakson pituuteen vaikuttaa muun muassa käsiteltävän teeman laajuus, mukana olevien oppiaineiden lukumäärä ja oppimiskokonaisuuteen osallistuvien oppilaiden osaaminen ja ikä.

Jos oppimiskokonaisuus rakentuu kaikkien oppiaineiden yhteistyönä, se on mahdollista toteuttaa esimerkiksi yhden viikon aikana. Jos mukana on vain muutamia oppiaineita, oppimiskokonaisuus toteutetaan hajautettuna useamman kouluviikon ajalle. Opiskelujaksot suunnitellaan niin, että kaikki oppiaineet ovat edustettuina oppilaan koulupolun aikana.

Oppimiskokonaisuuksien teemat, tavoitteet ja sisällöt sekä oppimiskokonaisuuksiin sisällytettävät oppiaineet määritellään koulu- ja lukuvuosikohtaisesti koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Teemat ovat ajankohtaisia ja oppilaita kiinnostavia. Kouluja rohkaistaan luomaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, joissa eri-ikäiset oppilaat voivat opiskella ja tutkia yhdessä. Monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin liittyvät ainekohtaiset ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet määritellään ennen kokonaisuuden toteuttamista. Myös arviointikäytännöistä sovitaan etukäteen. Oppilaille annetaan palautetta työskentelystä oppimiskokonaisuuden aikana ja hänen osoittamansa osaaminen huomioidaan osana oppiaineiden ja laaja-alaisen osaamisen arviointia.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet kuvataan tarkemmin koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

5. OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Oppilaan koulupäivä järjestetään niin, että siitä muodostuu oppilaan kannalta turvallinen ja eheä, oppituntien ja koulun kerhotoiminnan sekä mahdollisen iltapäivätoiminnan muodostama mielekäs kokonaisuus. Tämä tukee lasten tervettä kokonaiskasvua ja -kehitystä, lasten ja perheiden hyvinvointia sekä perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Vastuu turvallisesta ja eheästä koulupäivästä on kaikkien koulupäivän toteuttamiseen osallistuvien toimijoiden yhteinen.

Espoon koulujen toimintakulttuurin tulee olla sellainen, että se kasvattaa ja ohjaa oppilaita reiluun ja hyvään käytökseen koulutovereita sekä koulun aikuisia kohtaan. Koulun aikuiset antavat omalla toiminnallaan tästä oppilaille käytännön esimerkin.

5.2 Yhteistyö

Oppilaiden osallisuus

Koulutyön keskeisenä osana on rohkaista oppilaita osallistumaan ja vaikuttamaan. Osallistumisen mahdollisuuksia annetaan jatkuvasti. Niitä järjestetään osana kaikkea koulun toimintaa. Kaikkia oppilaita innostetaan esittämään oppimiseen ja koulun toimintaan liittyviä näkemyksiään ja vaikuttamaan yhteisiin asioihin. Opettajat tukevat oppilaita oman mielipiteensä ilmaisemiseen ja ohjaavat niiden rakentavaan ilmaisemiseen. On oleellisen tärkeää, että oppilaiden ääni otetaan

huomioon koulun toiminnassa. Oppilaiden mielipiteiden arvostava huomioon ottaminen vahvistaa heidän haluaan vaikuttaa. Tavoitteena on, että jokainen oppilas voi omista lähtökohdistaan osallistua oman oppimisensa suunnitteluun.

Oppilaskuntatoiminnan avulla harjoitellaan yhteistyötä ja demokraattista toimintaa sekä vahvistetaan koulun yhteisöllisyyttä. Oppilaskunnan hallituksen tehtävä on omalta osaltaan innostaa kaikkia koulun oppilaita osallistumaan ja vaikuttamaan koulun asioiden hoitamiseen. Oppilaskuntien hallituksille taataan aito mahdollisuus osallisuuteen ja koulun asioihin vaikuttamiseen. Oppilasedustajat kutsutaan oppilaita koskevia yleisiä asioita käsiteltäessä koulun johtokunnan ja opettajien kokouksiin.

Miten koulussa huolehditaan oppilaiden osallisuuden toteutumisesta?

Koulun opettajat ja muu henkilökunta ovat sitoutuneita ja halukkaita aktiivisesti osallistamaan oppilaita monenlaisiin koulun toimintoihin. Jotta tämä toteutuu, koulu järjestää aikaa ja välineitä oppilaiden kuuntelemiselle ja heidän mielipiteitään kunnioitetaan. Opettajat huolehtivat, että oppilaat ovat tietoisia oppiaineiden tavoitteista, jotta oppilaat voivat olla mukana oppituntien sisältöjen ja toimintatapojen suunnittelussa. Koulun opettajat kannustavat oppilaita tekemään päätöksiä liittyen omaan toimintaansa ja opiskeluun, kantamaan vastuuta opiskelustaan, sen suunnittelusta ja arvioinnista.

Aikaa osallistamiseen järjestetään luokanvalvojien tuokioissa, oppitunneilla ja erilaisissa kokouksissa. Osallistamisen välineinä voidaan käyttää esimerkiksi palautelaatikoita, sähköisiä kyselyitä ja muita sähköisiä työkaluja, joiden suunnittelussa ja käsittelyssä oppilaat ovat mukana. Oppilaat ovat mukana tukioppilastoiminnassa, juhla- ja teemapäivien sekä välituntitoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ja oppilaita kuullaan myös oppilashuoltoryhmän, johtoryhmän ja luokanvalvojien kokouksissa.

Tavoitteena on, että jokainen oppilas saa äänensä kuuluviin ja pääsee osallistumaan haluamallaan tavalla koulun toimintaan erilaisten tehtävien tai työryhmien kautta. Tapiolan koulun oppilaskunnan hallitus toimii aktiivisesti ja ottaa koko oppilaskunnan mukaan koulun toimintaan. Oppilaskunnan hallituksen jäsenet valitaan demokraattisesti siten, että kaikilla on yhtäläinen mahdollisuus asettua ehdolle ja äänestää.

Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun välisen yhteistyön tavoitteena on kasvatuksen ja opetuksen tukeminen sekä keskinäisen luottamuksen rakentaminen. Kodin ja koulun välinen luottamus vahvistuu, kun koulun tavat ja koulukulttuuri tulevat huoltajille tutuiksi.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö on luonteeltaan kasvatuskumppanuutta, jossa opettajat ja huoltajat tuntevat toisensa. Se kehittyy jatkumona varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja kouluun. Yhteistyö on arvostavaa, monipuolista ja aktiivista. Sillä tuetaan oppilaan koulunkäyntiä, lisätään turvallisuutta sekä ehkäistään kiusaamista ja muita lasten ja nuorten hyvinvointia haittaavia tekijöitä. Koulu rakentaa aloitteellisesti yhteistyötä ja kehittää sen edellytyksiä. Koulu ja huoltajat vastaavat yhteistyön sujumisesta yhdessä. Koulu arvioi yhteistyörakenteiden toimivuutta ja riittävyyttä säännöllisesti, erityisesti perheiden elämää koskevissa muutostilanteissa.

Vanhempainyhdistysten ja luokkatoimikuntien toiminta edistää huoltajien yhteistyötä ja koulun sekä luokkien yhteisöllisyyden kehittymistä. Huoltajilla on edustajat koulun johtokunnassa. Johtokunnan yhtenä tehtävänä on kehittää ja etsiä uusia keinoja kodin ja koulun yhteistyön tiivistämiseksi ja

monipuolistamiseksi. Huoltajilla voi olla edustus myös yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Huoltajia kannustetaan osallistumaan koulun opetussuunnitelmatyöhön. Opetuksen järjestämisen arviointiin

huoltajat voivat osallistua mm. huoltajakyselyjen kautta.

Ensimmäisen kouluvuoden aikana huoltajilla on oikeus vähintään kahteen ja sen jälkeen lukuvuosittain vähintään yhteen henkilökohtaiseen tapaamiseen lapsen luokanopettajan/luokanvalvojan kanssa.

Koulu antaa huoltajille tietoa mm. oppimisen arvioinnin käytänteistä, kielivalinnoista, valinnaisaineista, painotetusta opetuksesta sekä näiden valintojen merkityksestä koulupolun myöhemmässä vaiheessa. Tietoa annetaan myös oppimisen tuesta ja oppilashuollon toiminnasta. Koulu huolehtii siitä, että huoltajat saavat ajoissa riittävästi tietoa nuoren jatko-opiskelumahdollisuuksista ja niihin hakemisesta. Kun neuvotellaan oppilaan koulunkäynnin ja jatko-opintojen kannalta merkittävistä ratkaisuksista, koulun tulee varmistaa, että huoltaja ymmärtää ratkaisujen merkityksen.

Sähköisten järjestelmien avulla huoltajat voivat seurata oppilaan opintosuorituksia, olla vuorovaikutuksessa opettajan kanssa, tarkastella ja selvittää poissaolotietoja sekä seurata koulun lähettämiä tiedotteita. Oppilaan poissaoloja seurataan Espoossa käytössä olevan yhteisen ohjeen mukaisesti. Lisäksi koulu tiedottaa kouluyhteisön toimintamalleista ja tiedottamiskäytännöistä erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa.

Mitkä ovat kodin ja koulun yhteistyökäytänteet? (Esimerkiksi vuorovaikutteiset ja toiminnalliset vanhempainillat, luokkakohtainen yhteistyö.)

Tapiolan koulussa toteutetaan yhteistyötä kodin ja koulun välillä positiivisen psykologian ja ratkaisukeskeisen toimintamallien periaatteita noudattaen. Wilmaa käytetään päivittäiseen yhteydenpitoon, jonka käytännöistä keskustellaan vanhempainilloissa. Luokanvalvojat tarjoavat säännöllisesti vanhemmille tapaamisaikoja, lisäksi verkosto-tapaamisia järjestetään tarpeen mukaan. Koululla on yhteinen toimintamalli vuorovaikutteisiin ja toiminnallisiin vanhempainiltoihin. Lisäksi koulussamme on aktiivisesti toimiva vanhempainyhdistys Tapiolan koulun Tuki ry, jonka toimintaa on jalkautettu luokkatoimikuntiin.

Miten huoltajia kannustetaan osallistumaan koulun kehittämistyöhön?

Huoltajia kannustetaan osallistumaan vuorovaikutteisiin vanhempainiltoihin. Koulun johtokunnan, vanhempainyhdistyksen ja luokkatoimikuntien roolia koulun kehittämistyössä pyritään vahvistamaan ja lisäämään.

Millaisia hyviä yhteistyökäytäntöjä koulussa on eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien perheiden kanssa? (Esimerkiksi yhteistyön kehittämissuunnitelma.)

Huoltajatapaamisissa käytetään tarvittaessa tulkkipalveluita ja tarjotaan mahdollisuuksien mukaan erillisiä tapaamisia vanhempainiltojen lisäksi tai niiden tilalle.

Miten koulu arvioi kodin ja koulun yhteistyön toimivuutta lukuvuosittain?

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä arvioidaan mm. huoltajakyselyllä ja vuorovaikutteisissa vanhempainilloissa keskustellen.

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Yhteistyö kaupungin kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, kirjastojen, taide- ja tiedeyhteisöjen, taiteen perusopetuksen oppilaitosten, tutkimuslaitosten, kestävän kehityksen toimijoiden, luontokoulujen sekä seurakuntien, järjestöjen ja yritysten kanssa monipuolistaa koulujen toimintaa ja avartaa oppimisympäristöjä. Yhteistyöhankkeet sekä kaupungin omien toimijoiden kanssa sekä kansainvälisissä verkostoissa rikastuttavat opiskelua.

Koulut hyödyntävät oman palvelualueensa omaleimaisuutta koulun toiminnassa ja kehittävät toimintaansa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Espoon koulut toimivat aktiivisessa yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa innostaen oppilaita seuraamaan heitä koskevia asioita ja vaikuttamaan niihin aktiivisesti. Oppilaat saavat tietoa yhteiskunnallisesta toiminnasta ja vaikutusmahdollisuuksista.

[Miten opettajien yhteistyötä, kuten samanaikaisopettajuutta tuetaan koulussa? Koulu kuvaa yhteistyön ulkopuolisten toimijoiden kanssa.](#)

Koulu järjestää opettajille riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia yhteiseen suunnitteluun esimerkiksi vesopäivinä tai yt-ajalla. Yhteistyötä ja tiedottamista helpotetaan sähköisillä työkaluilla, joiden käyttö on mietitty ja sovittu yhdessä selkeäksi. Työryhmät organisoivat ja toteuttavat opettajien välistä yhteistyötä heille annettujen tehtävien osalta. Koulun johto kannustaa opettajia suunnittelemaan yhdessä ja vastaa erilaisten työryhmien toiminnasta. Resurssien sallimissa rajoissa joustavia ryhmäjärjestelyjä toteutetaan mahdollisimman monien oppiaineiden sisällä.

Yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa on kuvattu luvussa 4.2.2. Tarkemmin yhteistyö kuvataan lukuvuosisuunnitelmassa.

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Espoossa on käytössä yhteinen pohja suunnitelmalle kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käytöstä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite, jota koulu täydentää. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua koulukohtaisen suunnitelman valmisteluun. Koulun johtokunta hyväksyy suunnitelman. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa kuullaan ennen suunnitelman hyväksymistä.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Espoossa opetus on mahdollista järjestää vuosiluokkiin sitomattomasti. Jos koulu järjestää opetusta vuosiluokkiin sitomattomasti, se kuvaa opintokokonaisuudet opetussuunnitelmassaan Espoon tuntijaon sekä oppiaineille määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta.

Myös eri oppiaineiden opinnoissa on mahdollista edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta oman opinto-ohjelman mukaisesti. Tätä mahdollisuutta tulee käyttää oppilashuollollisena ja opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimenpiteenä tarvittaessa.

Vuosiluokkiin sitoutumatonta opetusta järjestetään koulussamme vain poikkeustilanteissa oppilashuollollisena toimenpiteenä, jolloin oppilaalle tehdään henkilökohtainen oppimissuunnitelma.

Yhdysluokkaopetus

Espoossa opetus voidaan tarvittaessa järjestää yhdysluokissa. Yhdysluokka voidaan perustaa pienen oppilasmäärän vuoksi tai pedagogisista syistä. Mikäli opetus järjestetään yhdysluokissa, koulu kuvaa opetuksen järjestämisen keskeiset toimintatavat opetussuunnitelmassa.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Espoossa on mahdollista järjestää opetusta käyttämällä etäyhteyksiä esimerkiksi harvemmin opiskeltujen kielten ja uskontojen opetuksessa. Mikäli koulussa opiskellaan etäyhteyksiä hyödyntäen, koulu kuvaa opetuksen järjestämisen käytännöt lukuvuosisuunnitelmassaan.

Joustava perusopetus

Joustava perusopetus järjestetään Espoossa pienryhmämuotoisena opetuksena. Oppilaan oppimissuunnitelmassa voidaan määritellä, että hän etenee vuosiluokkiin sitomattomasti. Erityistä huomiota kiinnitetään toiminnallisiin työmuotoihin, joilla lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta kouluyhteisössä sekä vahvistetaan huoltajien ja kaikkien joustavassa perusopetuksessa työskentelevien yhteistä kasvatustyötä. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti erilaisia oppimisympäristöjä kuten työpaikkoja, leirikouluja, kulttuurilaitoksia ja kansalaisjärjestöjä. Oppilas voi suorittaa valinnaisaineita joustavan perusopetuksen omassa ryhmässä, työpaikkaopiskelujaksoilla, yleisopetuksen ryhmässä tai muissa oppimisympäristöissä.

Pienryhmien toiminnasta vastaavat tiimit, joihin kuuluvat opettajat ja kokopäivätoiminen jopo-ohjaaja. Jopo-ohjaajan tehtävänä on tarjota yksilöllistä tukea oppilaille ja osallistua oppilaiden huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hän osallistuu laaja-alaisesti opetusryhmien toimintaan ja seuraa oppilaiden siirtymistä toiselle asteelle.

Työpaikoilla lähiohjauksesta vastaa työntekijä, joka toimii oppilaan opastajana ja tukena. Työpaikalla suoritettavista oppimistehtävistä sovitaan työpaikan kanssa. Opettaja ja jopo-ohjaaja vierailevat työpaikoilla ja seuraavat opiskelun toimivuutta. Työpaikkojen kanssa laaditaan kirjalliset sopimukset. Työpaikkaopiskelujaksoilla työpaikan vastuhenkilö arvioi oppilaan suoritukset yhdessä oppilaan sekä opettajan tai jopo-ohjaajan kanssa.

Espoolaisen joustavan perusopetuksen oppilasvalinnassa arvioidaan oppilaan motivaatiota ja kykyä suorittaa peruskoulun oppimäärä, opiskeluvalmiuksia ryhmässä työskentelyyn sekä halukkuutta osallistua työpaikkaopiskelujaksoille. Tarkemmat valintakriteerit päättää opetus- ja varhaiskasvatustalouden lautakunta. Hakemusten käsittelyn jälkeen suoritetaan oppilashaastattelut. Oppilaan lisäksi haastatteluun kutsutaan hänen huoltajansa tai muu laillinen edustajansa sekä oppilaan hetkisen koulun kuraattori. Oppilaaksiottoehdotukset perustuvat oppilasvalintakriteereihin, hakemuksessa esiin tulleisiin seikkoihin ja koulujen suorittamiin haastatteluihin. Päätös joustavaan perusopetukseen ottamisesta on hallintopäätös, joka valmistellaan moniammatillisesti.

Joustavaa perusopetusta kehittää joustavan perusopetuksen koordinaatioryhmä.

Opetus erityisissä tilanteissa

Sairaalaopetus

Espoossa sairaalaopetuksesta vastaa Espoon kaupungin erityiskoulu. Oppilaspaikkaa sairaalaopetuksen erityiskoulusta voi hakea, jos oppilas on

1. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) lasten ja nuorten psykiatrian avohoitoyksiköiden tai Espoon kaupungin lastenpsykiatrisen avohoitoyksikön (AVOT)
2. Helsingin diakonissalaitoksen Lapellaksen lastenkodin tai

3. HYKS:n Jorvin sairaalassa lastentautien osastoilla oleva, sairaalakoulupaikkaa tarvitseva oppivelvollisuusikäinen lapsi tai nuori.

Hoitava lääkäri arvioi yhteistyössä huoltajien ja oppilaan oman koulun kanssa mahdollista hakeutumista sairaalakouluun. Sairaalakoulun oppilaspaikka voidaan myöntää, mikäli sen katsotaan tukevan oppilaan hoitoa ja kokonaiskuntoutusta. Hakemus avohoidolliseen oppilaspaikkaan valmistellaan suomenkielisen opetuksen tulosityksikön antaman ohjeen mukaan. Sairaalaopetuksessa oppilas voi saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Tuen taso määräytyy pedagogisin perustein.

Sairaalaopetuksessa painottuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus sekä opettajien, huoltajien ja hoitavien tahojen tiivis moniammatillinen yhteistyö. Opetus sairaalakoulussa tapahtuu joko ryhmässä tai yksilöllisesti. Lisäksi koulu tarjoaa konsultaatiota ja ohjaustoimintaa erikoissairaanhoidossa oleville oppilaille ja heidän kouluilleen.

Sairaalaopetuksessa siirtymävaiheet tarkoittavat tilanteita, joissa oppilas on tulossa sairaalakouluun tai siirtymässä takaisin omaan kouluunsa tai uuteen kouluun. Siirtymävaiheessa sairaalakoulun ja oppilaan oman koulun yhteistyö on tiivistä. Oppilalle laaditaan kirjallinen siirtymävaiheen suunnitelma aikatauluineen ja tukitoimineen yhdessä oppilaan tukiverkoston kanssa. Siirtymävaiheen aikana oppilas harjoittelee tarvittaessa koulunkäyntiä omassa koulussa.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Koulun kerhotoiminta

Espoon peruskouluja kannustetaan järjestämään oppilaille koulun kasvatus- ja opetustehtävää tukevaa, monipuolista koulun kerhotoimintaa. Koulun kerhotoiminnan tavoitteena Espoossa on tarjota oppilaille onnistumisen, osaamisen ja ilon kokemuksia erilaisten, oppilaille hyödyllisten ja mieluisten aiheiden parissa. Koulun kerhotoiminta on pedagogisesti tavoitteellista ja antaa oppilaille mahdollisuuksia syventää kiinnostuksen kohteitaan.

Oppilaita rohkaistaan ideoimaan, suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan koulun kerhotoimintaa. Myös huoltajat voivat olla mukana koulun kerhotoiminnan suunnittelun ja toteuttamisen eri vaiheissa.

Espoossa koulun perusopetuksen iltapäivätoiminta toteutetaan kaupungin oman perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman mukaisesti. Iltapäivätoiminta on maksullista ja sitä järjestetään jokaisena koulupäivänä oppituntien päätyttyä. Toiminta tukee osaltaan perusopetuksen yleisiä kasvatustavoitteita. Koulun kerhotoiminta ja perusopetuksen iltapäivätoiminta sijoittuvat oppilaan vapaa-ajalle.

Oppilaiden turvallisesta siirtymisestä koulun kerhoihin ja iltapäivätoimintaan huolehditaan. Vastuu turvallisesta ja eheästä koulupäivästä on kaikkien toimijoiden yhteinen.

Koulun kirjastotoiminta

Jokaisessa Espoon peruskoulussa on koulukirjastotoimintaa. Koulukirjastot tukevat tiedonhallintataitojen ja kirjallisuuden suunnitelmallista opiskelua. Koulukirjastot ovat keskeisiä ja monipuolisia oppimisympäristöjä, joissa on saatavilla sekä painettuja että digitaalisia materiaaleja. Koulukirjastoissa hyödynnetään teknologiaa laajasti.

Koulukirjasto on oppimisympäristö, jossa harjoitellaan laaja-alaisen osaamisen ja osallistumisen taitoja. Kirjastossa kasvaa taito kertoa omaa ja kyky ymmärtää toisen tarinaa. Yhteistyössä yleisen kirjaston kanssa syvennetään ja laajennetaan tiedonhallintataitojen ja kirjallisuuden opiskelua sekä kannustetaan elinikäiseen kirjaston käyttöön.

Espoossa on yhteisesti sovitut käytännöt koulukirjastotoiminnan järjestämiseen. Niihin kuuluvat yhteinen aineistotietokanta ja lainausjärjestelmä sekä tiedonhallinnan opiskelun suunnitelma.

Miten varmistetaan, että koulukirjasto toimii jokaisen oppilaan oppimisympäristönä?

Jokainen Tapiolan koulun oppilas perehdytetään 7. luokalla oman koulukirjaston toimintatapoihin. Kirjastoa käytetään erityisesti osana äidinkielen ja kirjallisuuden opetusta. Kokoelma keskittyy kaunokirjallisuuteen.

Miten koulussanne on järjestetty yhteistyö yleisen kirjaston kanssa?

Kaikki 7.-luokkalaiset käyvät tutustumassa Tapiolan kirjastoon. Silloin keskitytään tiedonhallintataitoihin ja tietokirjallisuuteen. Kirjastoa käytetään aktiivisesti myös kaunokirjallisuuden lukemisen yhteydessä ja eri aineiden projekteissa. Jokainen oppilas käy vähintään kerran vuodessa Tapiolan kirjastossa.

Kouluruokailu

Kouluruokailussa tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, vaihtelevia ja ravitsemuksellisesti täysipainoisia kokonaisuuksia. Kouluruokailussa huomioidaan kalenterin mukaiset juhlapäivät. Juhlapäivinä tarjotaan teemaan liittyvä, juhlavampi ateriakokonaisuus. Aterioiden suunnittelussa huomioidaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuosituksia. Oppilasravintolassa esillä oleva malliannos ohjaa oppilasta kokoamaan itselleen ravitsemuksellisesti täysipainoisen aterian.

Oppilaat voivat osallistua kouluruokailun ja ruokailuhetkien kehittämiseen ja arviointiin yhdessä koulun henkilökunnan ja ruokapalveluita tuottavan tahon kanssa. Yhteistyöllä kehitetään ruokailutilanteiden sujuvuutta ja viihtyisyyttä. Ruokailutilanteiden tavoitteena on hyvän käytöksen, hyvien pöytätapojen ja omalta osaltaan kestävän elämäntavan omaksuminen.

Oppilaille on mahdollisuus osallistua kouluruokailuun liittyviin palvelutehtäviin, jotka tukevat oppilaiden ravitsemus- ja terveyskasvatusta sekä sosiaalista, esteettistä, kulttuuri- ja kestävän kehityksen kasvatusta. Palvelutehtäviin osallistuminen antaa oppilaille mahdollisuuden tutustua koulun ruokapalveluhenkilökunnan työhön.

Oppilaiden yksilölliseen ravitsemukseen sekä terveyden tai sairauden hoitoon liittyvien tarpeiden tukitoimista ja seurannasta sovitaan tapauskohtaisesti yhteistyössä oppilaan huoltajan ja kouluterveydenhuollon edustajan kanssa. Koulun omissa opetussuunnitelmissa kouluruokailua ja siihen liittyviä asioita voidaan kuvata ja sopia käytännöistä tarkemmin.

Välitunnit

Espoossa koulujen välituntitoiminta suunnitellaan siten, että se vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kehittää oppilaiden sosiaalisia suhteita. Koulun tiloja kehitetään niin, että ne innostavat, motivoivat ja virkistävät oppilaita välitunneilla. Oppilaat ovat mukana toiminnan suunnittelussa.

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri

Oppimisen arvioinnin tavoitteena on ohjata, tukea ja kannustaa oppilaan opiskelua sekä kehittää hänen itsearviointitaitojaan. Espoon perusopetuksen arviointikulttuuria ohjaa positiivisen kasvatuksen ja opetuksen näkökulma. Arvioinnin tulee olla kannustavaa ja realistista

opetussuunnitelman perusteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Opettajan tehtävänä on huolehtia, että oppilaat ja huoltajat tietävät oppimisen ja arvioinnin tavoitteet sekä tavat, joilla oppilasta arvioidaan.

Arvioinnilla ohjataan oppimista. Oppilaat saavat opettajan ja oppilaan välisessä vuorovaikutuksessa oppimista ohjaavaa palautetta. Opettajan tehtävänä on tehdä oppilaan oppimisprosessi näkyväksi ohjaamalla ja avaamalla oppimisen solmukohtia. Ohjaaminen ja kannustaminen tarkoittavat sitä, että opettaja auttaa oppilasta ymmärtämään tavoitteet ja kannustaa häntä oikeaan suuntaan. Tavoitteena on, että oppilas tulee tietoiseksi omasta oppimisprosessistaan ja oppii vaikuttamaan omaan oppimiseensa.

Kouluissa käydään säännöllistä keskustelua arvioinnin perusteista ja arviointikäytännöistä opettajien, oppilaiden ja huoltajien kanssa. On tärkeää käydä keskustelua heti lukuvuoden alussa. Koulussa varmistetaan myös, että arvioinnissa käytetään monipuolisia, joustavia ja tilanteeseen sovitettuja, oppilaan tarpeet ja tilanne huomioivia menetelmiä.

Miten varmistetaan, että oppilaan arviointi on realistista ja kannustavaa?

Oppiaineissa varmistetaan, että jokainen oppilas tietää arvioinnin tavoitteet ja kriteerit. Opettajainkokouksissa ja aineryhmien kokouksissa käydään säännöllisesti läpi arvioinnin periaatteet. Aineryhmät sopivat yhteisistä tavoitteista sekä tavoista, joilla oppilasta arvioidaan. Rehtori tapaa aineryhmät vähintään kerran lukuvuodessa ja varmistaa, että arviointi on opetussuunnitelman mukaista.

6.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

Oppilaiden ikäkauden ja edellytysten huomioon ottaminen sekä monipuoliset arviointikäytännöt Perusopetuksen aikana oppilaalle muodostuu myönteinen ja realistinen käsitys omista vahvuuksista ja itsestään oppijana. Arvioinnilla edistetään halua oppia.

Monipuolisen havainnoinnin avulla opettaja saa tietoa erilaisten työtapojen ja oppimisympäristöjen toimivuudesta, oppijan osaamisista ja oppimistaidoista sekä eriyttämisen tarpeesta. Näiden havaintojen pohjalta opettaja suunnittelee oppimistilanteita ja tehtäviä niin, että ne tukevat oppimista ja onnistumisen kokemuksia mahdollisimman hyvin. Monipuolinen jatkuva havainnointi mahdollistaa myös varhaisen reagoinnin ja tuen silloin, jos oppiminen syystä tai toisesta vaarantuu.

Monipuolisten arviointimenetelmien käytössä päävastuu on aineryhmillä. Aineryhmät keskustelevat arvioinnin periaatteista sekä vertais- ja itsearviointista myös yli oppiainerajojen. Aineenopettajat tekevät tässä yhteistyötä erityisopettajien ja luokanvalvojen kanssa. Rehtori varmistaa arvioinnin periaatteet tavatessaan aineryhmiä.

Itsearviointien edellytysten kehittäminen

Itse- ja vertaisarviointi ovat opiskeltavia taitoja, joita harjoitellaan perusopetuksen alusta lähtien eri oppimistehtävien yhteydessä.

6.3 Arvioinnin kohteet

Käyttäytyminen arvioinnin kohteena

Käyttäytymisen tavoitteet määritellään koulussa yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Ne perustuvat koulun kasvatustavoitteisiin, toimintakulttuuria määrittäviin linjauksiin ja järjestyssääntöihin. Espoossa huomioidaan erityisesti toisten myönteinen ja kannustava huomioon ottaminen sekä vastuulliseen elämäntapaan kasvaminen. Käyttäytyminen ei vaikuta oppiaineesta

annettavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon. Se arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutenaan. Käyttäytymistä arvioivat oppilasta opettavat opettajat yhdessä.

Käytösarvosanat

Oppilaan käytösarvosana muodostuu kaikkien oppilaan opettajien antamien numeroiden keskiarvosta. Mikäli oppilaalla on kuitenkin runsaasti myöhästymisiä, luvattomia poissaoloja tai muita rikkeitä, voi käytösarvosana poiketa laskennallisesta keskiarvosta. Vastaavasti numeroon voi nostavasti vaikuttaa oppilaan esimerkillinen toiminta esim. luokkahengen edistäjänä tai kiusaamisen vastustajana. Muutoksista päätetään arvostelukokouksessa luokanvalvojan esityksestä.

Käyttäytymisen arvosanaa ei merkitä ero- eikä päättötodistukseen, vaan sen saa pyynnöstä erillisenä liitteenä.

Arvosanakuvaukset:

Arvosana 10

Oppilas toimii vastuullisesti, ottaa huomioon muut yhteisön jäsenet eri tilanteissa ja käyttäytyy ystävällisesti ja rakentavasti. Hän on oma-aloitteinen, hän vaikuttaa myönteisesti työskentelyilmapiiriin ja on esimerkillinen erilaisuuden hyväksymisessä.

Arvosana 9

Oppilaan käyttäytymisessä on arvosanan kymmenen piirteitä, mutta hän voisi olla oma-aloitteisempi ja ottaa enemmän muita huomioon.

Arvosana 8

Kahdeksan on normaalin hyvän käytöksen taso. Oppilas noudattaa yleensä ohjeita, sääntöjä ja hyviä tapoja ja pyrkii ottamaan muut ihmiset huomioon. Oppilaalla voi olla joitakin vähäisiä sääntörikkomuksia.

Arvosana 7

Oppilaan käyttäytymisessä on usein huomauttamista ja/tai hänellä on luvattomia poissaoloja ja/tai runsaasti myöhästymisiä. Hänellä saattaa olla muita yksittäisiä rikkeitä.

Arvosana 6

Oppilas käyttäytyy toistuvasti erittäin huonosti ja on usein välinpitämätön muuta kouluyhteisöä kohtaan ja/tai hänellä on vakavia rikkeitä, esim. vilppi, nimenväärennös, kiusaaminen, väkivaltainen käytös.

Arvosana 5

Oppilas suhtautuu piittaamattomasti koulunkäyntiin ja kouluyhteisöön. Hänellä on vaikeuksia tulla toimeen muiden kanssa. Hän ei kykene noudattamaan sääntöjä ja sopimuksia. Hänellä on runsaasti rikkomuksia, eikä hän tunne syyllisyyttä teoistaan.

Käyttäytymisen tavoitteet (perustuu koulun kasvatustavoitteisiin, yhteisön toimintakulttuuria määrittäviin linjauksiin ja järjestyssääntöihin).

Oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun kasvatustavoitteiden ja käyttäytymiselle asetettavien tavoitteiden määrittelyyn kyselyiden, osallistavien vanhempainiltojen, huoltajatapaamisten ja kodin ja koulun välisen aktiivisen viestinnän avulla.

6.4 Opintojen aikainen arviointi

6.4.1 Arviointi lukuvuoden aikana

Oppimisesta annetaan ohjaavaa palautetta säännöllisesti opettajan ja oppilaan välisessä päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Luokilla 1-6 toteutetaan arviointikeskustelu. Toisella ja kuudennella luokalla arviointikeskustelussa annetaan myös nivelvaiheeseen liittyvää ohjaavaa palautetta. Luokilla 1-6 arviointipalautetta voidaan antaa lisäksi erilaisin tiedottein, todistuksin ja muilla tavoilla. Kuudennella vuosiluokalla koulu voi halutessaan täydentää arviointikeskustelua antamalla oppilaalle numeerisen välitodistuksen. Seitsemänneltä vuosiluokalta alkaen annetaan numeerinen välitodistus, jota täydennetään arviointikeskustelulla tai/ja muulla palautteella.

Arviointikeskusteluun osallistuvat oppilas ja opettaja/opettajat. Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua arviointikeskusteluun. Arviointikeskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan vahvuuksiin ja onnistumisiin oppijana sekä käsitellään oppimistavoitteita ja oppimisen edistymistä. Keskeiset arviointitulokset kirjataan ja säilytetään koululla tarkoituksenmukaisesti.

Espoon kaupungin määrittämien arviointien lisäksi koulussamme annetaan kirjalliset jaksopalautteet Wilmassa kaksi kertaa vuodessa yhdeksännen luokan oppilaille.

6.4.2 Arviointi lukuvuoden päättyessä

Oppilaalle annetaan lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä. Arviointi on sanallista vuosiluokilla 1-4. Vuosiluokilla 5-9 annetaan numeroarviointi. Numeroarviointia voi täydentää sanallisella arvioinnilla.

6.4.3 Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti Espoossa on mahdollista opiskella oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti. Tämä on pedagoginen väline, jota voi käyttää esimerkiksi opintojen keskeyttämisestä ja luokalle jättämisestä ehkäisevänä oppilashuollollisena toimenpiteenä.

6.4.4 Arviointi nivelkohdissa

2. ja 3. sekä 6. ja 7. luokkien nivelvaiheissa arviointikeskustelulla annetaan nivelvaiheeseen liittyvää ohjaavaa palautetta ja arvioidaan monipuolisesti laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

6.5 Perusopetuksen päättöarviointi

6.5.1 Päättöarvosanan muodostaminen

Perusopetuksen päättöarvosanat annetaan yhdenvertaisin perustein, oppilaita ei verrata toisiinsa vaan tavoitteisiin. Osaamisen kehittyminen on aina kumuloituvaa, kuten perusteissa kuvataan. Päättöarvosana perustuu oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Arvosana muodostuu monipuolisten näyttöjen perusteella.

6.6 Perusopetuksessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

Espoossa on käytössä seuraavat yhteiset todistusohjat:

- lukuvuositodistus
- välitodistus
- erotodistus
- päättötodistus.

Espoossa on käytössä yhteinen arviointikeskustelurunko lukuvuoden aikana toteutettavaa arviointikeskustelua varten vuosiluokilla 1-6.

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen osallistumisesta annetaan lukuvuoden päättyessä erillinen todistus, eikä arviota merkitä väli- tai lukuvuositodistuksiin.

7. OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKEA

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Espoon kouluissa oppilaan tukitoimia suunnitellaan ja arvioidaan oppimisen tuen ryhmässä. Oppimisen tuen ryhmään osallistuu tapauskohtaisen harkinnan perusteella rehtori, oppilasta opettavat opettajat ja oppilashuollon ammattihenkilöiden edustajat. Pedagoginen asiantuntemus sekä opettajien ja oppilashuollon yhteistyö oppilaan tuen tarpeen varhaisessa havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Oppilaan ja huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaan tukitoimien suunnittelemiseksi, arvioimiseksi ja toteuttamiseksi.

Varhaisen puuttumisen avulla oppilaan tuen tarve havaitaan, huoli otetaan puheeksi ja tukitoimia tarjotaan mahdollisimman nopeasti koulupolun jokaisessa vaiheessa. Opettajan merkitys varhaisessa tukemisessa on keskeinen. Opettaja seuraa perustyössään oppilaan koulunkäyntiä ja oppimista. Oppilaalla on oikeus saada hänen tarvitsemaansa oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmaannuttua.

Koulujen tukirakenteissa varaudutaan joustaviin muutoksiin oppilaan äkillisen tuen tarpeen muuttumisen varalta. Rehtori vastaa tuen kohdentamista koulun tasolla.

Koulun toimet oppilaiden tuen tarpeiden suunnitelmalliseen seurantaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseksi. Mitkä ovat koulun käytössä olevat keinot, joilla tuen tarpeen syntymistä ennaltaehkäistään (=varhaisen puuttumisen toimintamallit)?

Oppilaista aletaan kerätä tietoja jo nivelvaiheessa. Tiedot otetaan huomioon esimerkiksi luokkia suunniteltaessa. Opettajien ja huoltajien välisen yhteistyön avulla seurataan oppilaiden koulunkäyntiä. Opettajat pyrkivät mahdollisuuksien mukaan käyttämään monipuolisia keinoja opetuksessaan havaitakseen oppilaiden mahdollisen tuen tarpeen.

Miten koulu varautuu muutoksiin oppilaan äkillisen tuen tarpeen muuttumisen varalta?

Äkillisten muutosten yhteydessä oppilaalle tehdään oppimissuunnitelma, jossa sovitaan oppilaan tuki- ja opetusjärjestelyistä.

7.1.2 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

Kodin ja koulun yhteistyön keskeiset yleiset toimintaperiaatteet on kuvattu luvussa 5.

Kun koulussa havaitaan oppilaan tuen tarve, koulun henkilöstö on viivytyksettä yhteydessä huoltajiin tuen tarpeen kuvaamiseksi ja yhteistyön aloittamiseksi, kuten varhaisen puuttumisen periaatteisiin kuuluu. Myös oppilas ja huoltajat voivat ilmaista oppilaan tuen tarpeen oppimisessa ja koulunkäynnissä.

Koulun henkilöstö on aloitteellinen yhteistyössä kotien kanssa koko tuen tarpeen ajan. Huoltaja ja oppilas otetaan mukaan oppilaan tuen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin jokaisella tuen tasolla.

Toimitaan Espoon opetussuunnitelman ohjeiden mukaan. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on säännöllistä koulussamme.

7.2 Yleinen tuki

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada yleistä tukea kaikkina koulupäivinä. Laadukkaaseen opetukseen kuuluu hyvin suunniteltu ja toteutettu opetus ja sen arviointi, asianmukainen oppimisympäristö ja sen ylläpito sekä oppilashuollollinen työ. Yleisen tuen aikana huomioidaan oppilaiden valmiudet ja vahvuudet ja suunnitellaan sekä opetus että mahdolliset tukitoimet näiden mukaisesti. Opetusta suunniteltaessa opettaja huomioi jokaisen oppilaan omia oppimisen tarpeita ja tapoja oppia.

Yleistä tukea saavan oppilaan mahdollisista opetuksen edellyttämistä tulkitsemis- ja avustajapalveluista, muista opetuspalveluista ja erityisistä apuvälineistä tehdään hallintopäätös. Tällöin oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, jossa palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan.

Oppimissuunnitelma yleiseen tukeen

Jokaiselle oppilaalle voidaan laatia yleisen tuen oppimissuunnitelma. Lomakepohjana käytetään Espoon tehostetun tuen oppimissuunnitelman lomakepohjaa soveltuvin osin. Oppimissuunnitelman laativat luokanopettaja tai luokanvalvoja, tarvittaessa yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan ja muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Oppilashuollon ammattihenkilöitä voi tarvittaessa konsultoida suunnitelmaa laadittaessa. Oppimissuunnitelma tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan sekä tarvittaessa oppilaan muun laillisen huoltajan kanssa. Oppimissuunnitelman laadinnassa sovitaan, miten huoltaja voi auttaa oppilasta saavuttamaan tavoitteet. Oppilaalle laadittu yleisen tuen oppimissuunnitelman toteutumisen arviointi- ja tarkistamisaikataulu määritetään suunnitelman laatimisen yhteydessä.

Miten yleinen tuki käytännössä järjestetään?

Yleisen tuen oppimissuunnitelmassa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet. Tukeminen voi olla eriyttämistä, tukiopetuksen antamista ja/tai osa-aikaista erityisopetusta.

7.3.1 Pedagoginen arvio

Espoossa oppilaan opettajat laativat pedagogisen arvion Espoon kaupungin lomakkeelle. Prosessin vastuuhenkilöinä ovat alakoulussa luokanopettaja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa, sekä vastaavasti yläkoulussa luokanvalvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Arvion laatijat hyödyntävät tarvittaessa muiden oppilasta opettavien käsityksiä arvionsa pohjana. Yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on välttämätöntä sekä tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Tarvittaessa arvion laatimisessa on apuna myös muita asiantuntijoita.

Pedagogisessa arviossa arvioidaan oppilaan opetukseen osallistumiseen edellyttämien tulkitsemis- ja avustajapalveluiden, muiden opetuspalvelujen sekä erityisten apuvälineiden tarve. Näiden palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan oppimissuunnitelmassa.

Espoossa tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen sekä oppilaan palaaminen yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen oppimisen tuen ryhmän moniammatillisena käsittelynä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Allekirjoituksellaan rehtori vahvistaa moniammatillisen käsittelyn tuloksen. Rehtori vastaa tehostetun tuen järjestämisestä ja toteutumisesta.

7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

Espoossa tehostetun tuen oppimissuunnitelman laatimisesta vastaavat luokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan ja muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Oppimissuunnitelma laaditaan Espoon lomakepohjalle. Tarvittaessa oppilashuollon ammattihenkilöitä voi konsultoida suunnitelman laatimisessa.

Tehostettua tukea saavalle oppilaalle mahdollisista opetukseen osallistumisen edellyttämistä tulkittamis- ja avustajapalveluista, muista opetuspalveluista ja erityisistä apuvälineistä tehdään hallintopäätös. Palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan tehostetun tuen oppimissuunnitelmassa.

Tehostetun tuen oppimissuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan sekä tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa. Oppilaan osuus suunnittelussa kasvaa siirryttäessä perusopetuksen ylemmille luokille. Oppilaan ja huoltajan kanssa keskustellaan siitä, miten oppilas ja huoltajat voivat osallistua tavoitteiden saavuttamiseen ja varmistetaan, että kaikki osapuolet ymmärtävät, mihin suunnitelmalla pyritään sekä milloin ja millä kriteereillä suunnitelman eteneminen tarkistetaan. Tehostetun tuen oppimissuunnitelma arvioidaan ja tarkistetaan aina tuen tarpeen muuttuessa tai vähintään kerran vuodessa.

Mikäli tehostetun tuen piirissä oleva oppilas saavuttaa asetetut tavoitteet, harkitsevat opettajat oppimisen tuen ryhmässä yhteistyössä huoltajan ja oppilaan kanssa, tuleeko oppilaan tehostettu tuki päättää ja opetus järjestää yleisenä tukena. Jos päädytään tehostetun tuen lopettamiseen, laaditaan oppilaasta pedagoginen arvio. Oppimisen tuen ryhmän moniammatillisen käsittelyn jälkeen oppilas palaa yleisen tuen piiriin. Jos arvioidaan, että oppilas tarvitsee edelleen tehostettua tukea, oppilaan oppimissuunnitelma tarkistetaan yhteistyössä huoltajan kanssa. Jos tehostetun tuen toimet eivät auta oppilasta ja ongelmat kasvavat, monimuotoistuvat tai kasautuvat, selvitetään oppilaan opetuksen järjestämisen mahdollisuutta erityisessä tuessa. Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulun antama tehostettu tuki.

Miten tehostettu tuki käytännössä järjestetään?

Kuten yleisessä tuessa tehostetun tuen oppimissuunnitelmassa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet. Tukeminen voi olla eriyttämistä, tukiopetuksen antamista ja/tai osa-osa-aikaista erityisopetusta. Tukeminen on säännöllisempää ja kohdennetumpaa kuin yleisessä tuessa.

Oppimissuunnitelma muissa tilanteissa

Vuosiluokkiin sitomattoman opiskelu on kuvattu luvussa 5.4. Yksittäistä oppilasta voidaan opettaa vuosiluokkaan sitomattomasti erityisillä opetusjärjestelyillä esimerkiksi oppilashuollollisena ja opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimenpiteenä. Tällöin oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma Espoon lomakepohjalle. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan opintokokonaisuudet (oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja tuntimäärät) ja määriteltävä niiden suorittamisjärjestys sekä aikataulu.

Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös oppilaalle laaditun pedagogisen arvion tai selvityksen, huoltajan ja oppilaan kuulemisen sekä tarvittaessa asiantuntijalausunnan perusteella.

Päätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) oppilaan tuen tasosta riippuen.

Perusopetuksen 7-9 vuosiluokkien oppilas voidaan ottaa oppilaaksi joustavan perusopetuksen opetusryhmään, minkä jälkeen hänelle laaditaan tai päivitetään oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan joustavan perusopetuksen järjestäminen koulussa ja muissa oppimisympäristöissä. (Joustava perusopetus luvussa 5.4)

Espoossa maahanmuuttajien määräaikaisella opetuksella tarkoitetaan valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneelle oppilaalle annettavaa määräaikaista tehostettua tukea. Kaikille maahanmuuttajien määräaikaista opetusta saaville oppilaille laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa opetuksen alkamisesta. (Maahanmuuttajien määräaikainen opetus luvussa 9)

7.4 Erityinen tuki

Espoossa erityistä tukea saavien oppilaiden opetusta ja opetuksen järjestämistä kehitetään, ohjeistetaan ja koordinoidaan Suomenkielisen opetuksen tulosityksikössä eri linjojen ja vastuualueiden yhteistyönä. Erityistä tukea annetaan oppilaalle pääsääntöisesti oppilaan lähikoulussa. Jos oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset vaativat, oppilaan opetus järjestetään erityisluokalla.

7.4.1 Pedagoginen selvitys

Pedagogisen selvityksen laatimisen vastuuhenkilönä on luokanopettaja tai luokanvalvoja tai erityisluokanopettaja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Pedagoginen selvitys laaditaan Espoon lomakkeelle.

Yhteistyö oppilaan ja huoltajien kanssa on välttämätöntä tarpeiden selvittämisen, tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Selvityksen laatijat käyttävät tarvittaessa oppilasta opettavien opettajien käsityksiä esityksensä pohjana. Tarvittaessa selvityksen laatimiseen käytetään myös muita asiantuntijoita. Pedagoginen selvitys käsitellään aina moniammatillisena yhteistyönä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa koulun oppimisen tuen ryhmässä sekä yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa. Koulun rehtori hyväksyy allekirjoituksellaan pedagogisen selvityksen.

Huoltajan tai lapsen laillisen edustajan ja oppilaan kuulemisesta on oltava kirjallinen selvitys pedagogisen selvityksen liitteenä. Huoltajan ja oppilaan kuuleminen laaditaan Espoon kaupungin lomakkeelle. Huoltajan ja oppilaan kuulemistilaisuuden järjestämisestä ja kirjaamisesta vastaa rehtorin valtuuttama henkilö. Esitykseen erityisen tuen päätöksestä liitetään tarvittaessa psykologinen tai lääketieteellinen lausunto tai sosiaalinen selvitys pedagogisen selvityksen ja huoltajan ja oppilaan kuulemisen lisäksi. Espoossa asiantuntijalausunto vaaditaan seuraavissa erityisen tuen päätöksissä: oppimäärän yksilöllistäminen, pidennetty oppivelvollisuus, autismin kirjon opetus ja opetus toiminta-alueittain.

7.4.2 Erityisen tuen päätös

Espoossa erityisen tuen hallintopäätöksessä päätetään oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut, erityiset apuvälineet, muut tarvittavat opetuspalvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden oppimäärän yksilöllistämisestä tai oppiaineen opetuksen vapauttamisesta päätetään osana erityisen tuen päätöstä.

Erityistä tukea saavan oppilaan opetukseen osallistumiseen edellyttämien tulkitsemis- ja avustajapalveluiden, muiden opetuspalvelujen sekä erityisten apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja niistä tehdään hallintopäätös osana erityisen tuen päätöstä. Näiden palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan HOJKSissa.

Erityisen tuen päätös tulee tarkistaa aina oppilaan tuen tarpeen tai opetuksen järjestämispaikan muuttuessa. Kuitenkin erityisen tuen päätös tarkistetaan 2. ja 6. vuosiluokan aikana. Myös Espooseen muuttavan erityisen tuen oppilaan päätös tarkistetaan. Erityisen tuen tarkistaminen tehdään yhteistyössä opettajien, huoltajan, oppilaan ja oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Erityisen tuen tarkastamista varten on laadittava pedagoginen selvitys, joka käsitellään moniammatillisesti oppimisen tuen ryhmässä. Mikäli erityisen tuen tarvetta ei enää ole, tehdään päätös erityisen tuen lopettamisesta.

7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma

Espoossa henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laatimisesta vastaavat luokanopettaja, erityisluokanopettaja tai luokanvalvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. HOJKS laaditaan yhdessä oppilasta opettavien opettajien ja huoltajan, edellytystensä mukaisesti oppilaan sekä tarvittaessa koulun oppilashuollon asiantuntijoiden kanssa. Suunnitelma kirjataan Espoon kaupungin lomakkeelle.

Kokemukset käytetyistä opetusjärjestelyistä ja toimintatavoista kirjataan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämisen suunnitelmaan. Erityistä tukea saavan oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut sekä erityisten apuvälineiden käyttö kuvataan HOJKSissa. Tätä tietoa hyödynnetään suunnitelman toteutumista arvioitaessa. Jos erityisen tuen oppilas opiskelee osittain erityisluokalla tai muun opetuksen yhteydessä, HOJKSiin kirjataan integraation tavoitteet, arviointi ja suunnitelman tarkistamisaikataulu.

Huoltajan kanssa keskustellaan, kuinka hän voi olla oppilaan oppimisessa apuna tavoitteiden saavuttamisessa. HOJKS-keskustelussa sovitut toimintatavat kirjataan suunnitelmaan. Oppilaalle laadittu HOJKS arvioidaan aina tuen tarpeen muuttuessa tai vähintään kerran vuodessa. Suunnitelman arviointi tehdään yhdessä huoltajan ja tarvittaessa oppilashuollon asiantuntijoiden kanssa.

HOJKS-palaverin kokoonkutsujana toimii alakoulussa luokanopettaja/erityisluokanopettaja ja yläkoulussa luokanvalvoja/erityisluokanopettaja. Oppilaan HOJKS laaditaan lokakuun loppuun mennessä. Syksyllä oppilaalle laadittu HOJKS tarkistetaan kevätlukukaudella. Koulun rehtori on vastuussa siitä, että oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma laaditaan asianmukaisesti. HOJKSiin ei voi hakea muutosta valittamalla eikä muilla muutoksenhakukeinoilla.

[Kuvataan koulun antama erityinen tuki: miten koulussanne annettava erityinen tuki käytännössä järjestetään?](#)

Koulussamme erityisen tuen oppilailla on yleensä yksilöllistettyjä oppiaineita. Oppilaalle annetaan paljon tukea. Oppilaan opetus suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yksilöllisesti.

7.4.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Espoossa oppiaine voidaan yksilöllistää, mikäli oppilaalla ei ole pedagogisen ja psykologisen tai lääketieteellisten selvitysten perusteella edellytyksiä selviytyä oppiaineiden keskeisten sisältöjen opiskelusta. Päätös perustuu oppilaalle laadittuun pedagogiseen selvitykseen, asiantuntijalausuntoon sekä huoltajan ja oppilaan kuulemiseen. Yksilöllistetyn opetuksen toteuttaminen kuvataan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS).

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden oppimäärän yksilöllistämisestä tai oppiaineen opetuksen vapauttamisesta päätetään erityisen tuen päätöksen yhteydessä. Muiden oppilaiden osalta

oppimäärän yksilöllistämistä tai oppiaineen opetuksen vapauttamisesta tehdään erillinen hallintopäätös.

Rehtori ja oppilaan opettaja vastaavat siitä, että oppiaineen opetuksen vapauttamista varten oppilaalle laaditaan pedagoginen arvio tai selvitys sekä huoltajan ja oppilaan kuuleminen. Oppilaan terveydentilaan liittyvien syiden perusteella tehtävä oppiaineen opetuksesta vapauttaminen edellyttää lääkärin lausuntoa. Ennen oppiaineen opetuksesta vapauttamista, oppilaan opetuksessa on kokeiltu monipuolisesti ja riittävän pitkän ajan muita oppilaan tuen tarpeeseen soveltuvia tukikeinoja. Nämä keinot kuvataan oppilaan pedagogisessa arviossa tai selvityksessä. Päätöksen oppiaineen opiskelun vapauttamisesta tekee se viranhaltija, jonka toimiin se kuuluu kulloinkin voimassa olevan lautakunnan hyväksymän opetuslainsäädäntöön perustuvan ratkaisuvallan mukaan. Oppilaan oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin kirjataan, kuinka oppiaineen opiskelusta vapautettu oppiaine korvataan muulla opetuksella tai ohjatulla toiminnalla.

7.4.5 Pidennetty oppivelvollisuus

Espoossa käytetään kaikkia vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa pidennetty oppivelvollisuus. Käytettävä toteuttamistapa ja opetuksen järjestämispaikka harkitaan tapauskohtaisesti oppilaan etu huomioiden.

Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta ja siihen liittyvä erityisen tuen päätös tehdään Espoossa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyönä. Lapsen huoltajalle annetaan kuulemistilaisuudessa tietoa pidennetyn oppivelvollisuuden eri vaihtoehdoista ja valinnan vaikutuksista lapsen koulupolkuun.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalla on mahdollisuus vapaaehtoiseen esiopetusvuoteen varhaiskasvatuksen ryhmässä sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta. Oppivelvollisuuden suorittamisen hän aloittaa esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Kuusivuotiaan esiopetus järjestetään pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen esiopetusryhmässä oppilaalle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti. Suunnitelman laativat esiopetusta opettava lastentarhanopettaja ja opetustoimen erityisopettaja yhdessä.

Oppilas, joka aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen kuusivuotiaana, voi tuen tarpeen ja kokonaistilanteen perusteella suorittaa myös toisen esiopetusvuoden. Tällöin oppilaalle tehdään hallinnollinen päätös koulunkäynnin aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin. Tilannetta arvioidaan yhteistyössä huoltajien, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja hoito- tai kuntoutustahojen kanssa.

Perusopetuksen 1. luokan alkaessa oppilaalle tehdään erityisen tuen päätös, jossa päätetään, opiskeleeko oppilas oppiaineittain yleisen vai yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti, oppiainekokonaisuuksittain tai toiminta-alueittain vai vapautetaanko oppilas jonkin oppiaineen opiskelusta kokonaan. Päätöksessä päätetään samalla lapsen opetusryhmä ja mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Pidennettyyn oppivelvollisuuteen voidaan siirtää myös silloin, kun oppilas on jo aloittanut perusopetuksessa. Tällöin siirto perustuu oppilaan tilanteen perusteelliseen uudelleen arviointiin. Oppivelvollisuutta ei tällaisessa tapauksessa pidennetä perusopetuksen loppupäästä vaan oppilas jatkaa opiskeluaan ikätasoisessa ryhmässä. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden opetus voidaan tarvittaessa järjestää siten, ettei yhteisenä aineena opeteta toista kotimaista kieltä eikä vierasta kieltä. Pidennettyyn oppivelvollisuuteen liittyvä oppiaineen opetuksesta vapauttaminen on kuvattu luvussa 7.4.4. Oppiaineita voidaan myös yhdistää

oppiainekokonaisuuksiksi ja jakaa osa-alueisiin koulukohtaisen opetussuunnitelman mukaan.

7.4.6 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Toiminta-alueittain opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan oppilaan vahvuudet. Oppimisen ohjaaminen perustuu oppilaan vahvuuksia hyödyntävään, tuen tarpeet huomioivaan ja yksilölliseen opetuksen suunnitteluun.

A) MOTORISET TAIDOT

Motoristen taitojen oppimisen tavoitteena on vahvistaa oppilaan kehon hahmotusta sekä edistää kokonais- ja hienomotoristen taitojen kehittymistä. Samalla vahvistetaan oppilaan minäkuvaa ja itsetuntoa. Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaan fyysinen ja motorinen kehitys, terveydentila ja mahdolliset rajoitukset. Opetuksessa tulee hyödyntää ympäröivä luonto ja vuodenaajat, lähiympäristö ja lähialueen liikuntapalvelut sekä koulun tarjoamat mahdollisuudet ja resurssit. Motoristen taitojen kehittäminen on jaettu seuraaviin osa-alueisiin: 1) motoristen taitojen suunnittelu ja ohjaus, 2) kehon tuntemus, 3) tasapaino ja koordinaatio, 4) rytmi ja 5) kestävyys ja lihasvoiman kehittäminen.

1.1 Motoristen taitojen suunnittelu ja ohjaus

- Oppilasta tuetaan ohjaamaan omaa toimintaansa.
- Oppilas oppii monipuolisesti sekä kokonais- että hienomotorisia perustaitoja.
- Oppilas kokee liikunnan iloa ja saa virikkeitä liikunnan harrastamiseen.

1.2 Kehon tuntemus

- Oppilas tiedostaa oman kehonsa ja sen osat.
- Oppilas hahmottaa oman kehonsa suhteessa itseensä, ympäristöönsä sekä toimintaan.
- Oppilas tiedostaa ja harjoittelee erilaisia liikkumistapoja.
- Oppilas tutustuu eri liikuntavälineisiin.

1.3 Tasapaino ja koordinaatio

- Oppilas kontrolloi omaa kehoaan.
- Oppilas oppii silmän ja käden/jalan koordinaatiotaitoja.

1.4 Rytmi

- Oppilas oppii käyttämään kehon rytmiä liikkeissään ja toiminnassaan.

1.5 Kestävyys ja lihasvoiman kehittäminen

- Oppilas harjaantuu havaintomotorisissa ja motorisissa perustaidoissaan.
- Oppilas pyrkii ylläpitämään ja kehittämään peruskuntoaan. Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:
 - perusliikuntataidot kuten kävely, juoksu, hyyt, ryömiminen, konttaaminen, keinuminen, kieriminen ja kiipeäminen
 - sensomotorinen liikunta
 - voiman säätelyn harjoitukset (puristaminen, tavaroiden kantaminen, nostaminen, koskettaminen)
 - koordinaation harjoittelu ilman välineitä, välineillä ja telineillä
 - musiikki- ja ilmaisuliikunta sekä tanssit
 - pallottelu (mm. vierittäminen, heittäminen, kiinniotto, pompottaminen)
 - luontoliikunta
 - talviliikunta
 - veteen totuttautuminen ja uintiharjoitukset
 - liikunnalliset ja vuorovaikutteiset leikit

B) KOMMUNIKAATIOTAIDOT

Kommunikaatiotaitojen oppimisen tavoitteena on orientoitumisreaktion muodostuminen ja sen pohjalle rakentuva erilaisten ilmaisujen ymmärtäminen ja tuottaminen. Tavoitteena on, että oppilas on vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa, tulee ymmärretyksi ja ymmärtää itsekin muita ryhmän oppilaita ja aikuisia. Oppilaalle turvataan mahdollisuus käyttää itselleen luonteenomaisia tapoja kommunikoida. Oppilaalle tulee olla käytettävissä vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä, joita

voivat olla esimerkiksi viittomat ja osoittaminen, kuvat, kirjoitettu teksti, konkreettiset esineet ja kokonaisvaltainen kehon viestintä. Kaikessa opetuksessa ymmärretään kielen ja ajattelun merkitys, jota tuetaan eri menetelmin.

Kieli- ja kommunikaatiotaitojen kehittäminen on jaettu seuraaviin osa-alueisiin:

- 1) kielellinen tietoisuus
- 2) ilmaisujen ymmärtäminen ja tuottaminen
- 3) kommunikaation keino
- 4) kirjainten, sanojen ja lauseiden tunnistaminen ja käyttö

2.1 Kielellinen tietoisuus

- Oppilaan symbolifunktion kehittyminen edistyy.
- Oppilas ymmärtää kommunikaation merkityksen ja voiman.
- Oppilas ymmärtää kielen ja kommunikaation vuorovaikutuksellisen merkityksen.

2.2 Ilmaisujen ymmärtäminen ja tuottaminen

- Oppilas ymmärtää hänelle suunnattua kommunikaatiota.
- Oppilas osaa tehdä kommunikaatioaloitteita sekä ylläpitää kommunikaatiotaan.
- Oppilas harjoittelee keskustelutaitoja.

2.3 Kommunikaation keinot

- Oppilas ymmärtää ja oppii tarvittaessa käyttämään vuorovaikutuksen tukena hänelle luontaista tapaa kommunikoida.
- Oppilas ymmärtää ja käyttää kommunikaatiomenetelmiä eri tilanteissa.

2.4 Kirjainten, sanojen ja lauseiden tunnistaminen ja käyttö

- Oppilas ymmärtää puhetta tukevien ja korvaavien menetelmien symboloivan merkityksen.
- Oppilas laajentaa käsite- ja sanavarastoaan.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- orientoituminen tilanteeseen suuntaamalla katse, keskittymällä olennaiseen ja rauhoittuminen tilanteeseen
- suualueen motoriikan aktivointi ja harjoittelu
- oman kommunikaatiokeinojen käyttäminen ja vahvistaminen eri tilanteissa
- käsitteiden harjoittelu, ylä- ja alakäsitteet
- erilaisiin kirjallisuuden muotoihin tutustuminen, kuten runot, lorut, riimittely, sadut, tietotekstit ja eri kirjallisuuden lajit
- keskustelu-, vuorovaikutus- ja ilmaisulliset leikit ja harjoitukset
- sanan äännerakenteen harjoittelu
- kirjaimiin tutustuminen eri aistien avulla ja eteneminen yksilöllisesti sanatasoiseen tunnistamiseen
- kirjaston käyttö.

C) SOSIAALISET TAIDOT

Sosiaalisten taitojen oppimisen tarkoituksena on oppilaan vuorovaikutustaitojen kehittyminen sosiaalisissa suhteissa ja erilaisissa esineympäristöissä. Sosiaalistumisprosessia ohjaavina tekijöinä ovat oppilaan muodostama kuva ympäristöstä ja omasta itsestään sekä ympäristön häneen kohdistamat

odotukset. Tunteiden kehittymisen lähtökohtana ovat tarve tuntea hellyyttä ja turvallisuutta, ymmärtää ja tulla ymmärretyksi, tarve olla yhdessä muiden kanssa ja kuulua johonkin yhteisöön, tarve tutkia, kokeilla ja vaikuttaa ympäristöön, tarve oppia ja selviytyä itsenäisesti. Oppilaan itsetuntemusta tuetaan luomalla edellytykset onnistumisen kokemuksiin ja vahvistamalla myönteistä sosiaalisen

oppimisen ilmapiiriä. Tavoitteisiin pyritään harjoittamalla sosiaalisia taitoja aluksi aikuisen ja sitten lasten välisissä vuorovaikutustilanteissa.

Sosiaaliset taidot sisältävät: 1) vuorovaikutustaidot ja 2) itsehallinnan taidot.

3.1 Vuorovaikutustaidot

- Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.
- Oppilas etenee sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa omien edellytystensä mukaisesti.

3.2 Itsehallinnan taidot

- Oppilas oppii tekemään valintoja erilaisissa tilanteissa.
- Oppilas noudattaa sovittuja sosiaalisia sääntöjä.
- Oppilas oppii sopeutumaan muutoksiin.
- Oppilas oppii hallitsemaan ja kontrolloimaan omaa käyttäytymistään.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- vuorovaikutusharjoitteet, -leikit ja -pelit
- ryhmätilanteissa oleminen (istuminen paikoillaan, odottaminen, toisen huomioonottaminen)
- tottuminen koulun eri vuorovaikutustilanteisiin (välitunti, juhlat, ruokailu)
- oikean ja väärän toimintatavan tunnistaminen ja harjoittelu
- hyvät käytöstavat (kiittäminen, anteeksipyyttäminen ja tervehtiminen)
- yhteisten sääntöjen noudattaminen
- tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen
- sosiaalisissa tilanteissa sopivan käytöksen harjoittelu
- retket, kaupassakäynti ja muut koulun ulkopuoliset oppimisympäristöt.

D) KOGNITIIVISET TAIDOT

Kognitiivisilla taidoilla tarkoitetaan tietojen vastaanottamista, hankkimista, muokkaamista, taltioimista, mieleen palauttamista ja tiedon soveltamista sekä ongelmanratkaisua. Oppimisprosessissa on keskeistä mallista oppiminen ja jäljittelytaitojen (kielellinen ja motorinen) kehittyminen. Opetuksella pyritään siihen, että oppilas oppii oman toimintansa kautta jäsentämään hankkimaansa tietoa sekä

yhdistämään asioita ja tapahtumia mielekkäällä tavalla. Oppiaineiden sisällöt voivat olla osa kognitiivisten taitojen opettelua. Kognitiivisten taitojen osa-alueet ovat:

1) aistien stimulointi ja harjoittaminen, 2) luokittelu ja valintojen tekeminen, 3) ongelmanratkaisu ja 4) syy- ja seuraussuhteet.

4.1 Aistien stimulointi ja harjoittaminen

- Oppilas aktivoituu käyttämään eri aistejaan.
- Oppilas oppii käyttämään aistejaan ympäröivän todellisuuden hahmottamiseen.

4.2 Luokittelu ja valintojen tekeminen

- Oppilas oppii luokittelemaan samanlaiset ja erottelemaan erilaiset asiat/esineet.
- Oppilas oppii tekemään valintoja eri vaihtoehtojen välillä.

4.3 Ongelmanratkaisu

- Oppilas tulee tietoiseksi esineiden pysyvyydestä aistiensa avulla.
- Oppilas havaitsee ja paikallistaa esineet/asiat ja ymmärtää niiden väliset suhteet.
- Oppilas oppii käyttämään välineitä päämääräänsä pyrkiessään.
- Oppilas ymmärtää esineiden väliset suhteet, käsittelyn ja hallinnan.

4.4 Syy- ja seuraussuhteet

- Oppilas ymmärtää omien ja/tai muiden toimintojen seuraukset.
 - Oppilas ennakoi tulevia tapahtumia ja niiden järjestyksiä signaalien (esim. esine, kuva, ele) avulla.
- Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:
- asioiden yhteyden opettelu ja ymmärtäminen liittämällä ne arjen kokemuksellisiin tilanteisiin eri aistikanavia hyödyntämällä
 - aistiharjoitteet
 - kuvataiteelliset menetelmät eri aihealueiden käsittelyssä
 - tietokoneavusteinen opetus
 - vuodenaikojen vaihtelu ja niiden vaikutus ympäröivään luontoon eri oppiaineita hyödyntäen
 - aikakäsite, kuten tunti, päivä, viikko, kuukaudet ja vuosi
 - sään havainnointi
 - esineiden luokittelua, vertailua ja järjestämistä toiminnallisilla menetelmin
 - rakentelu ja kokoaminen
 - avaruudellisten suhteiden hahmottaminen ajassa ja tilassa
 - mittaaminen
 - numeron tunnistaminen, lukumäärien harjoittelu ja lukujonon hahmottaminen arjen toiminnoissa (kalenteri)
 - kappaleiden ja kuvioiden tunnistaminen
 - tutustuminen yleisimpiin eläimiin ja kasveihin kokemuksellisesti
 - juhlapäiviin ja -tilaisuuksiin tutustuminen ja osallistuminen.

E) PÄIVITTÄISET TAIDOT

Päivittäisten taitojen oppimisen tavoitteena on lisätä oppilaan aktiivista osallistumista elinympäristön toimintaan ja edistää hänen omatoimisuuttaan ja itsenäisyyttään. Päivittäisten taitojen harjoittelu luo mahdollisuuksia motoristen taitojen, kielen ja kommunikaation, tieto- ja viestintäteknologisten taitojen sekä sosiaalisten taitojen kehittymiselle. Opeteltuja taitoja yleistetään päivittäisiin tilanteisiin. Päivittäisten toimintojen taidot jaetaan seuraaviin osa-alueisiin:

1) terveys ja turvallisuus, 2) arkipäivän elämän taidot, 3) asuminen ja vapaa-aika sekä 4) ympäristössä liikkuminen.

5.1 Terveys ja turvallisuus

- Oppilas toimii terveyttä ylläpitävällä tavalla.
- Oppilas huomioi vaaratilanteet.
- Oppilas oppii noudattamaan sääntöjä.

5.2 Arkipäivän elämän taidot

- Oppilas oppii itsenäiseen ruokailuun liittyviä taitoja ja maistaa/syö erilaisia ruokia.
- Oppilas oppii pukeutumiseen ja riisuutumiseen liittyviä taitoja.
- Oppilas oppii henkilökohtaiseen hygieniaan liittyviä taitoja.
- Oppilas noudattaa omaa päiväjärjestystään.

5.3 Asuminen ja vapaa-aika:

- Oppilas osallistuu päivittäisiin askareisiin (vaatehuolto, ruoanlaitto, siivous yms.).
- Oppilas oppii soveltamaan omaksumiaan taitoja eri tilanteissa (koti, tilapäishoito, harrastukset).
- Oppilas harjaantuu käyttämään vapaa-aikaansa mielekkäästi.

5.4 Ympäristössä liikkuminen

- Oppilas harjaantuu liikkumaan omien kykyjensä mukaan.
- Oppilas tutustuu eri kulkuvälineisiin ja ympäristöihin.

Keskeisiä sisältöjä ja menetelmiä:

- Taidoissa harjaantuminen liitetään luonnollisena osana jokapäiväisiin liikkumis-, ruokailu-, pukeutumis- ja siisteyskasvatustilanteisiin.
- Mahdollisuuksien mukaan oppilasta ohjataan osallistumaan myös kodin ja koulun askareisiin sekä hahmottamaan eri tiloja, liikkumaan niissä ja tutustumaan lähiympäristöön ja sen luontoon.

7.5 Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

7.5.1 Tukiopetus

Tukiopetus on tarkoitettu kaikkien oppilaiden avuksi silloin, kun havaitaan ensimmäiset merkit oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyvistä vaikeuksista.

On tärkeää, että haasteet tunnistetaan ajoissa ja oppilaan tarvitsema tuki suunnitellaan yhdessä huoltajien kanssa. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa tukiopetuksen merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille. Tukiopetus pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Tarkoituksena on, että kodin ja koulun samansuuntainen tavoite lisää tukiopetuksen vaikuttavuutta. Koulu tiedottaa tarjoamistaan tukiopetusmahdollisuuksista. Koulu huolehtii tiedonvälityksestä tukiopetusta saavan yksittäisen oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Tukiopetuksen tavoitteet ja järjestelyt kirjataan tehostetun tuen aikana oppilaan oppimissuunnitelmaan ja erityisen tuen aikana HOJKSiin. Mikäli oppilaalle on yleisen tuen aikana tehty oppimissuunnitelma, tukiopetus ja sen tavoitteet merkitään siihen. Maahanmuuttajataustaiset oppilaat voivat saada yleisen tukiopetuksen lisäksi heille kohdennettua tukiopetusta joko suomen kielellä tai mahdollisuuksien mukaan oppilaan omalla äidinkielellä. Maahanmuuttajien tukiopetus on tarkoitettu oppilaille, joiden tuen tarve johtuu oppilaan puutteellisesta suomen kielen taidosta, koulunkäyntitaustasta tai opiskeluvaikeuksista. Tämä tukiopetus voi olla myös jatkuvaa, koko lukuvuoden kestävää toimintaa, jolle on varattu aika oppilaan työjärjestykseen.

Miten tukiopetus käytännössä järjestetään?

Tukiopetusta antavat aineenopettajat ja erityisopettajat tarpeen mukaan.

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikainen erityisopetus on oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista tukevaa työtä, johon jokaisella oppilaalla on oikeus sitä tarvitessaan ja jota annetaan tuen jokaisella tasolla. Erityisopettajan työssä painottuvat oppilaan ja oppilaiden opetuksen toteuttamisen lisäksi luokanopettajan/aineenopettajan konsultointi ja ohjaus sekä samanaikais- tai tiimiopettajana toimiminen. Osa-aikaista erityisopetusta samanaikaisopetuksena annettaessa ryhmää ohjataan niin, että ryhmän vuorovaikutus edistää kaikkien oppilaiden oppimista. Osa-aikaisen erityisopetuksen toimintamuotoja kaikilla tuen tasoilla ovat samanaikais-, pienryhmä- ja/tai yksilöopetus sekä muita koulun opettajia konsultoiva tuki. Opetus- ja toimintamuotoja vaihdellaan huomioiden oppilaan tai hänen opetusryhmänsä erilaiset tuen tarpeet.

Erityisopettaja kartoittaa suunnitelmallisesti yhdessä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa, ketkä tarvitsevat osa-aikaista erityisopetusta ja millaista osa-aikaista erityisopetusta tarvitaan. Oppilaan saama osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan ja oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä oppimisen tuen ryhmässä. Koulu huolehtii, että osa-aikaisesta erityisopetuksesta tiedotetaan huoltajia. Huoltajan tuki osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamisessa on keskeistä.

Osa-aikainen erityisopetus yleisen tuen aikana

Osa-aikaisen erityisopetuksen aikana vahvistetaan oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin tarvitsemia perustaitoja. Oppilaan oppimisen vaikeuksiin vaikuttavia tekijöitä arvioidaan ja oppilas saa tarvittaessa osa-aikaista erityisopetusta. Osa-aikaista erityisopetusta on myös mahdollista antaa, mikäli oppilas tarvitsee tukea erityislahjakkuutensa perusteella.

Osa-aikainen erityisopetus tehostetun tuen aikana

Tehostetun tuen aikana osa-aikaisen erityisopetuksen merkitys tukimuotona vahvistuu. Pedagogisessa arvioissa arvioidaan oppilaan aiemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tarve osa-aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Arvion pohjalta oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan oppilaan tarvitseman osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja järjestäminen.

Osa-aikainen erityisopetus erityisen tuen aikana

Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta erityisen tuen aikana opiskellessaan yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokassa. Silloin kun oppilaan opetus järjestetään yleisopetuksen ryhmässä, on osa-aikainen erityisopetus tukimuotona erityisesti samanaikaisopetuksena toteutettuna keskeinen. Oppilaan aiemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tarve osa-aikaiseen erityisopetukseen arvioidaan pedagogisessa selvityksessä. Oppilaan tarvitseman osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja järjestäminen kuvataan HOJKSissa.

Miten osa-aikainen erityisopetus tuen eri tasoilla järjestetään käytännössä?

Tapiolan koulussa osa-aikainen erityisopetus on tuen eri tasoilla pienryhmä-, samanaikais- ja/tai yksilöopetusta. Osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa kaikille, niin tukea tarvitseville kuin lahjakkaille oppilaille. Koulussamme noudatetaan Espoon ohjeita osa-aikaisen tuen järjestämisessä ja kirjaamisessa.

7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Avustaja- ja tulkitsemispalveluiden sekä erityisten opetusjärjestelyiden ja apuvälinepalveluiden järjestämisessä noudatetaan yhtenäistä käytäntöä.

Avustajan tuki suunnataan tavallisimmin koko opetusryhmälle. Tuki voi olla osa- tai kokoaikaista. Avustajapalvelut kohdennetaan koulun tasolla.

Eryitystä tukea saavan oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalveluiden sekä erityisten apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja niistä päätetään erityisen tuen päätöksessä.

Yleistä ja tehostettua tukea saavalle oppilaalle mahdollisista tulkitsemis- ja avustajapalveluista ja erityisistä apuvälineistä tehdään hallintopäätös. Hakemukseen liitetään pedagoginen arvio.

Palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan oppimissuunnitelmassa tai HOJKSissa.

8. OPPILASHUOLTO

Oppilashuollon tavoitteena on ehkäistä ongelmien syntymistä, turvata varhainen tuki sitä tarvitseville ja edistää kouluyhteisön yhteisöllistä toimintaa, oppilaiden osallisuutta sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Oppilashuollon näkökulma ulottuu kaikkeen toimintaan koulun arjessa ja ohjaa jokaisen työntekijän työskentelyä. Huoltajien osallisuudella on merkittävä vaikutus oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa. Oppilashuollon työotteena on avoin yhteistyö kotien kanssa. Yhteistyöllä tarkoitetaan aidosti yhdessä tehtävää työtä, jota ohjaa oppilaiden ja huoltajien kohtaaminen, aito kuuleminen sekä pyrkimys ymmärtää ja löytää yhdessä ratkaisuja käsiteltäviin asioihin. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluja.

Oppilashuoltoryhmät

Oppilashuollossa on kolme ryhmää. Jokaisella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia. Oppilashuoltoryhmiä ovat:

- Oppilashuollon ohjausryhmä (kuntatasoinen)
- Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (koulukohtainen)
- Yksilökohtainen tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä (tapaus- ja koulukohtainen).

Lasten ja nuorten hyvinvointityön johtoryhmä toimii Espoossa kuntatasoisena oppilashuollon ohjausryhmänä. Se vastaa oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimisesta.

Jos koulussa on suomenkielisen opetuksen tulosyksikön järjestämää esiopetusta, se kuuluu koulun yhteisöllisen oppilashuollon piiriin. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä vastaa myös koulujen startti- ja esi 1 -luokkien sekä valmistavan opetuksen yhteisöllisestä oppilashuollosta.

8.4 Oppilashuoltosuunnitelmat

Espoossa on käytössä yhteinen pohja oppilashuoltosuunnitelmalle, jota koulu täydentää. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Oppilashuoltosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä. Koulun johtokunta hyväksyy suunnitelman.

9. KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Espoon kouluissa arvostetaan kaikkia kieliä ja ymmärretään kielten merkitys kaikessa oppimisessa. Kaikkien oppiaineiden opetuksessa huomioidaan oppilaiden kehittyvä suomen ja muiden kielten taito. Oppilaiden kielitietoisuutta vahvistetaan tuomalla esiin kouluyhteisön jäsenten käyttämiä kieliä ja eri tiedonalojen kieliä. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä ja opetusjärjestelyt kuvataan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhteydessä.

9.1 Saamelaiset ja saamenkieliset

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää erillisrahoitettua saamen kielen opetusta mahdollisuuksien mukaan.

9.2 Romanit

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää erillisrahoitettua romanikielen opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa noudatetaan paikallista romanikielen opetussuunnitelmaa

9.3. Viittomakieliset

Espoo järjestää viittomakielen opetusta oman äidinkielen opetuksena mahdollisuuksien mukaan. Opetus järjestetään samojen periaatteiden mukaan kuin oman äidinkielen opetus.

9.4 Muut monikieliset oppilaat

Valmistava opetus

Espoo järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta inklusiivisesti esiopetuksen ja perusopetuksen luokilla sekä ryhmämuotoisesti perusopetuksessa erikseen ala- ja yläkoulukäisille. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan kuntakohtaista valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa.

Maahanmuuttajien määräaikainen opetus

Maahanmuuttajien määräaikaisella opetuksella tarkoitetaan valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneelle oppilaalle annettavaa määräaikaista tehostettua tukea. Koulun oppimisen tuen ryhmä arvioi valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan tuen

tarpeet ennen yleisopetukseen siirtymistä. Mikäli ryhmä arvioi, että oppilas ei selviydy yleisopetuksessa suomi toisena kielenä -opetuksen, tukiopetuksen tai muiden koulun tukitoimien avulla ikätasoaan ja edellytyksiään vastaavasti, voidaan oppilaalle hakea maahanmuuttajien määräaikaisten opetuksen tukea (MMO). Tukea voidaan poikkeuksellisesti hakea myös maahanmuuttajataustaiselle yleisopetuksen oppilaalle, mikäli oppilaan koulunkäyntitausta on rikkonainen tai hän ei ole aikaisemmin saanut tarvittavaa tukea.

Oppilas voi saada maahanmuuttajien määräaikaista opetusta enintään kahden lukuvuoden ajan. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Opetuksessa noudatetaan yleisopetuksen opetussuunnitelmaa ja opetusta eriytetään oppilaan tarpeiden mukaisesti. Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Mikäli oppilaan koulunkäyntitausta on puutteellinen, voidaan opetus järjestää erillisessä MMORYhmässä. Silloin oppilaalle tehdään hallintopäätös oppilaspaikan osoittamiseksi.

Oman äidinkielen opetus

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta. Opetuksessa noudatetaan kuntakohtaista oppilaan oman äidinkielen opetussuunnitelmaa. Kun oppilas aloittaa opiskelun, hänen edellytetään osallistuvan siihen säännöllisesti koko perusopetuksen ajan. Opetus järjestetään keskitetysti eikä sitä välttämättä anneta oppilaan omassa koulussa. Opetus järjestetään pääsääntöisesti palvelualueittain.

[Minkälaisin toimenpitein oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä tuetaan koulussa?](#)
Tapiolan koulussa oppilaiden erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat nähdään voimavarana. Ne otetaan esille luonteissa yhteyksissä eri aineiden opetuksessa.

[Miten suomen kieltä opettelevan oppilaan suomen kielen taidon kehittymistä tuetaan koulussa? \(Esim. suomen kielen ja oman äidinkielen samanaikaisopetuksella.\)](#)

S2-oppilaat ovat useimmiten muun luokan mukana suomen kielen ja kirjallisuuden tunneilla ja muilla oppitunneilla, mutta myös pienryhmiä S2-oppilaille tarjotaan resurssien ja tarpeen mukaan. Kielitaidon tuomat haasteet otetaan huomioon kaikkien aineiden opetuksessa. Jokainen aineenopettaja näkee itsensä myös suomen kielen opettajana omalla alallaan.

10. KAKSIKIELINEN OPETUS

Espoossa järjestetään kaksikielistä opetusta opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätösten mukaisesti. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää oppilaaksioton periaatteista ja soveltuvuuskokeiden käytöstä.

Laajamittaista kaksikielistä opetusta eli varhaista täydellistä kielikylpyopetusta annetaan ruotsin kielessä ja muuta laajamittaista kaksikielistä opetusta englannin kielessä. Molemmassa opetusmuodoissa kieltä käytetään opetuksen välineenä ja tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys.

Englanninkielinen opetus toteutetaan kokonaan englanniksi. Tämän lisäksi oppilaat opiskelevat äidinkieltä ja kirjallisuutta joko suomen kieli ja kirjallisuus tai suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Kaksikielisen opetuksen tuntijako noudattaa Espoon perusopetuksen tuntijakoa niillä muutoksilla, jotka opetussuunnitelman perusteet mahdollistavat äidinkielen ja kirjallisuuden ja A1-kielen tuntimäärissä.

Espoossa on mahdollista toteuttaa myös kielirikasteista opetusta opetussuunnitelman perusteissa määritellyllä tavalla.

12. VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA

12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien käytöstä päättää koulun johtokunta osana koulun tuntijakoa. Näitä tunteja voidaan jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken ja/tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittavaksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista. Taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja on 6vvh vuosiluokilla 3-6 ja 5vvh vuosiluokilla 7-9.

Valinnaisia tunteja voidaan käyttää taide- ja taitoaineiden painotetun opetuksen järjestämiseen. Opetus- ja varhaiskasvatustalokunta on päättänyt erikseen painotetun opetuksen järjestämisestä ja siihen liittyvistä oppilaaksioton perusteista.

12.2 Valinnaiset aineet

Vuosiluokilla 4-6 tarjottavista (3 vvh) ja vuosiluokilla 7-9 tarjottavista (6 vvh) valinnaisaineista päättää koulun johtokunta osana koulun tuntijakoa. Valinnaisina aineina oppilaille voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta oppiaineesta muodostuvia oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää myös painotetun opetuksen järjestämiseen.

Espoo-tunnit

Espoon omia tunteja (3 vvh) vuosiluokilla 1-3 voidaan käyttää koulun määrittelemällä tavalla edistämään jonkin oppiaineen opetuksen tavoitteiden saavuttamista. Arviointi toteutetaan osana oppiaineen arviointia.

12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Vapaaehtoisten kielten (A2-kieli) opetus järjestetään Espoon suomenkieliseen perusopetukseen hyväksytyyn kieliohjelman ja tuntijaon mukaisesti. Vieraiden kielten valinnaisen oppimäärän (B2-kielen) laajuus on vähintään neljä vuosiviikkotuntia, ja se sisältyy valinnaisten aineiden tuntimääriin. Johtokunta päättää koulun B2-kielistä opetussuunnitelman yhteydessä.

Tapiolan koulun valinnaisaineet

Valinnaisainevalinnat tehdään 7-luokan keväällä kahdeksatta ja yhdeksättä luokkaa varten. Valinnaisaineita tarjotaan koulussamme pitkinä (2 vvt) ja lyhyinä (1 vvt) kokonaisuuksina eri oppiaineissa seuraavasti:

KUVATAIDE

Kuvataide 8. ja 9. luokka 2 vvt

Valitaan taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Monipuolinen tutustuminen kuvanteon eri materiaaleihin ja työtapoihin. Tutustuminen visuaalisen kulttuurin historiaan sekä nykypäivään. Kuvallisen ajattelun sekä esteettisen ja eettisen tietoisuuden kehittyminen. Monilukutaidon sekä oman kuvailmaisun kehittyminen. Oman identiteetin ja kulttuurisen osaamisen vahvistaminen kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla.

Työtavat

Monipuolinen työskentely eri tekniikoiden parissa esim. piirustus, maalaus, muovailu, rakentelu ja valokuvaus. Retket taidemuseoihin mahdollisuuksien mukaan. Työskentelyn perustana on oppilaan omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen.

Arviointi

Numeroarviointi. Arvioinnissa otetaan huomioon tuotokset sekä tuntityöskentely. Työskentelyyn kuuluu myös omien töiden itsearviointia.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.

Taito- ja taideaineena valinneiden arviointi suoritetaan yhteisen kuvataiteen arvosanaan. Valinnaisaineena valinneet saavat valinnaisesta kuvataiteesta oman arvosanan.

Kuvataide 8. ja/tai 9. luokka 1vvt

Valitaan 8. luokalla valinnaisaineena, 9. luokalla taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Laajentaa 7. luokalla opittuja kuvanteon menetelmiä. Vahvistaa itsenäisellä työskentelyllä ja mahdollisesti ryhmätyöskentelyllä kuvallista itseilmaisua. Tavoitteena on oppia käyttämään eri keinoin tehtyä kuvaa viestinnän ja ilmaisun välineenä.

Tavoitteena on kuvallisen ajattelun sekä esteettisen ja eettisen tietoisuuden kehittyminen, oman kuvailmaisun kehittyminen sekä monilukutaidon kehittyminen.

Työtavat

8.lk. Kurssilla syvennyttään esimerkiksi tilan kuvaamisen keinoihin, viihtyisän ympäristön ehtoihin ja tilataiteeseen. Tekniikoina esimerkiksi piirustus, maalaus ja rakentelu.

9.lk. Työskentelytekniikoina esim. piirtäminen, rakentelu, valokuvaus, kuvankäsittely. Työskentelyn perustana on oppilaan omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen.

Arviointi

Kurssin suorituksessa otetaan huomioon innostuneisuus, oma-aloitteisuus, pitkäjänteisyys ja toisten huomioon ottaminen.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen kuvataiteen arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain

ES Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen kuvataiteen arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytyt.

Kuvallinen ilmaisu 7. luokka 1vvt

Valitaan valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tutustutaan mm. videon ja valokuvan ilmaisukeinoihin. Monilukutaidon sekä oman kuvailmaisun kehittyminen. Oman identiteetin ja kulttuurisen osaamisen vahvistaminen kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla.

Työtavat

Tekniikoina esim. videokuvaukset, valokuvaukset, editointi, liikkuva kuva, digitaalinen kuva, piirtäminen, maalaaminen sekä kuvankäsittely. Työskentelyn perustana on oppilaan omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen.

Arviointi

Kurssi arvioidaan sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen kuvataiteen arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytyt.

KOTITALOUS

Kotitalous 8. ja 9. luokka 2 vvt

Valitaan taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitteena on syventää yhteisessä kotitaloudessa opittuja tietoja, taitoja, asenteita ja toimintavalmiuksia kokonaisuuksiksi. Oppilaiden itsenäisyys ja vastuu kasvavat vähitellen. Oppiaineen sisältöalueet ovat ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä eläminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa. Oppiaineessa syvennetään elintarviketuntemusta ja ruoan merkityksen ymmärtämistä ihmisen kokonaishyvinvoinnin kannalta. Suomalaisesta ruokakulttuurista siirrytään kansainvälisyyteen tutustuen eri maiden keittiöihin ja niiden erityispiirteisiin sekä seurataan

jatkuvasti muuttuvia ruokatrendejä. Tavoitteena on kehittää arjen hallinnan sekä kestävän ja hyvinvointia edistävän elämäntavan edellyttämiä käytännön taitoja, yhdessä toimimista, tiedonhallinta- ja ongelmanratkaisutaitoja sekä opetella soveltamaan niitä tulevassa elämässä.

Työtavat

Oppilaat harjoittelevat käytännön taitoja yksin, pareittain ja ryhmissä. Tunneilla painottuu vahvasti käytännön tekeminen, pitkäjänteinen työskentely ja teoriassa opittujen tietojen soveltaminen käytäntöön. Ryhmässä työskentelemällä harjoitellaan toisten kuuntelemista ja keskustelemista rakentavasti sekä opitaan sopimaan töiden jakamisesta tasapuolisesti. Opittuja taitoja harjoitellaan, sovelletaan ja syvennetään oppimistehtävien avulla myös kotiympäristössä ja muualla ympäröivässä yhteiskunnassa.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin. Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista työskentelyyn sekä annettujen oppimistehtävien tekemistä.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.

Taito- ja taideaineista valinneiden arviointi suoritetaan yhteisen kotitalouden arvosanaan. Valinnaisaineena valinnat saavat valinnaisesta kotitaloudesta oman arvosanan.

Kotitalous - leivontakurssi 8. luokka 1 vvt

Valitaan valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitteena on syventää yhteisessä kotitaloudessa opittuja tietoja ja taitoja. Oppiaineen sisältöaiheet ovat ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä eläminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa. Pääasiallisesti kurssilla keskitytään leivonnan eri osa-alueisiin.

Työtavat

Kurssilla työskennellään yksin, pareittain ja ryhmässä. Ryhmän jäsenten kiinnostusten mukaan suunnitellaan tarkempi sisältö kurssille painottaen leivonnan eri osa-alueita.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin.

Kurssi arvioidaan sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH Olet saavuttanut tavoitteet hyvin

OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen kotitalouden arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksyty.

Kotitalous - kokkurssi 9. luokka 1 vvt

Valitaan taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitteena on syventää yhteisessä kotitaloudessa opittuja tietoja ja taitoja. Oppiaineen sisältöaiheet ovat ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä eläminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa. Pääasiallisesti kurssilla keskitytään ruoanvalmistuksen eri osa-alueisiin.

Työtavat

Kurssilla työskennellään yksin, pareittain ja ryhmässä. Ryhmän jäsenten kiinnostusten mukaan suunnitellaan tarkempi sisältö kurssille painottaen ruoanvalmistuksen eri osa-alueita ja kansainvälisiä keittiöitä.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen kotitalouden arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen kuvataiteen arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksyty.

MUSIIKKI

Musiikkiluokkien musiikki 7.-luokka 1 vvt 8-9. luokka 3 vvt

Sisältää taito- ja taideainevalinnaisuutta tai valinnaisainevalinnaisuutta.

Tavoitteet

Musiikkiluokkien musiikinopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan musiikillista ilmaisua, uusien musiikillisten taitojen oppimista, itsetuntemuksen kasvua, yhteistyötaitojen kehittymistä, luovuutta ja musiikillista ymmärrystä. Oppilasta rohkaistaan ja kannustetaan luomaan itse musiikkia ja kokeilemaan erilaisia musiikillisen ilmaisun keinoja. Tavoitteena on luoda positiivinen suhde yhteiseen musiikin tekemiseen ja tukea oppilaan mahdollisuuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen.

Työtavat

Musiikkiluokkien opetuksessa painottuvat erilaiset yhdessä tehtävät produktiot, kuten konsertit ja 9. luokalla yhdessä tehtävä musikaali tai vastaava projekti. Tunneilla tutustutaan musiikin peruselementteihin, musiikillisen ilmaisun ja esiintymisen perusteisiin sekä erilaisiin musiikkityyleihin soittaen ja laulaen. Kolmen vuoden aikana opiskellaan mm. bändi- ja orkesterisoittoa, kuorolaulua, yksinlaulua, musiikkiteatteria, säveltämistä ja sovittamista. Vuosittain vaihtelevat ohjelmistot vahvistavat oppilaan musiikillista ymmärrystä ja musiikillisen ilmaisun taitoja.

Arviointi

Musiikkiluokkien musiikin arvioinnissa on keskeistä näyttö omasta osaamisesta tavoitteiden mukaan. Musiikillisten taitojen lisäksi arvioidaan oppilaan kykyä toimia ryhmässä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Musiikkiluokan musiikin suorittaminen edellyttää osallistumista musiikkiluokkien produktioihin. Arvioinnin työkaluna käytetään mm. vertaisarviointia sekä itsearviointia.

Kurssi arvioidaan arvosanalla (4 - 10) jokaisella luokka-asteella.

Musiikki 8. ja 9. luokka 2 vvt

Valitaan **taito- ja taideaineen tunteina** tai **valinnaisaineena**.

Tavoitteet

Pitkän valinnaisen musiikin tavoitteena on tukea oppilaan musiikillista ilmaisua, itsetuntemuksen kasvua, yhteistyötaitojen kehittymistä, luovuutta ja musiikillista ymmärrystä. Oppilasta rohkaistaan ja kannustetaan kokeilemaan erilaisia musiikillisen ilmaisun keinoja. Kurssilla tutustutaan musiikkitekologiaan ja erilaisiin musiikkityyleihin (mm. pop & rock) sekä pyritään luomaan arvostavaa suhtautumista erilaisiin musiikkityylejä ja -kulttuureja kohtaan. Tavoitteena on luoda positiivinen suhde yhteiseen musiikin tekemiseen ja tukea oppilaan mahdollisuuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen.

Työtavat

Kurssilla tutustutaan musiikin peruselementteihin, erilaisiin musiikkityyleihin ja -kulttuureihin soittaen, laulaen, kuunnellen ja musiikkia itse luoden. Opetusta voidaan painottaa ryhmän kiinnostuksen kohteen mukaisesti. Yhdessä opeteltavia asioita ovat mm. bändisoitto, laulaminen ja musiikillisten tuotosten tekeminen (säveltäminen, sovittaminen). Kurssilla oppilas kehittää musiikillisen ilmaisun tapojaan kannustavassa ilmapiirissä yhdessä ryhmänsä kanssa. Ryhmän

toiveiden mukaan kurssilla voidaan valmistaa jokin esitettävä produktio, kuten laulu- tai bändiesitys, oma sävellys tai pieni konsertti.

Arviointi

Arvioinnin työkaluna käytetään mm. vertaisarviointia sekä itsearviointia. Opettaja antaa tunneilla suullista palautetta oppilaan kehittymisestä. Musiikillisten taitojen lisäksi arvioidaan oppilaan kykyä toimia ryhmässä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.

Taito- ja taideaineena valinneiden arviointi suoritetaan yhteisen musiikin arvosanaan. Valinnaisaineena valinneet saavat valinnaisesta musiikista oman arvosanan.

Musiikki 8. ja/tai 9. luokka 1 vvt

Valitaan 8. luokalla valinnaisaineena, 9. luokalla taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Lyhyellä valinnaisen musiikin kurssilla syvennetään oppilaan musiikillisia taitoja ja musiikillista ymmärrystä. Kurssin tavoitteena on laajentaa oppilaiden musiikillisen ilmaisun keinoja ja ryhmätyötaitoja sekä vahvistaa oppilaan itsetuntemusta. Oppilasta rohkaistaan ja kannustetaan löytämään uusia ulottuvuuksia musiikilliseen ilmaisuun ja toimimaan ryhmässä yhteisten tavoitteiden eteen.

Työtavat

Kurssilla voidaan edetä huomioiden ryhmän omat kiinnostuksen kohteet. Käsiteltäviä sisältöjä voivat olla esimerkiksi bändisoitto, yhtyelaulu, soololaulu, musiikillisten tuotosten tekeminen (säveltäminen, sovittaminen), musiikkia tietokoneella, näyttämömusiikki tai musiikkivideot. Erilaisiin musiikkityyleihin ja musiikin peruselementteihin tutustutaan kurssilla laulaen ja soittaen. Ryhmän toiveiden mukaan kurssilla voidaan myös valmistella jokin esitettävä produktio kuten lauluyhtye- tai bändiesitys, oma sävellys tai pieni konsertti.

Arviointi

Opettaja antaa oppilaille kurssin aikana suullista palautetta ja oppilaita kannustetaan itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen musiikin arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin

OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen musiikin arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksyty.

KÄSITYÖ

Tekninen työ 8. ja 9. luokka 2 vvt

Valitaan taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Kurssilla syvennetään yhteisissä käsityössä opittuja tietoja ja taitoja. Tärkeää on myös yhdessä tekemisen oppiminen ja tuotteen koko valmistusprosessin ymmärtäminen ja hallinta.

Työtavat

Teknisessä työssä toteutettavat projektit valitaan ryhmän mielenkiinnon ja tarpeiden mukaan.

Kurssilla työskennellään yksin, pareittain tai pienryhmissä.

Töiden aihepiirinä ovat metalli- ja puutyöt sekä elektroniikka. Lisäksi opetellaan kodin pieniä korjaustöitä sekä mopon ja polkupyörän huoltoa.

Kurssilla on mahdollista harjotella ohjelmointia osana elektronisten laitteiden valmistamista sekä CNC-työstöä.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin. Itsearviointia tehdään myös valmistusprosessia dokumentoitaessa.

Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista työskentelyyn sekä annettujen oppimistehtävien tekemistä.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.

Taito- ja taideaineena valinneiden arviointi suoritetaan yhteisen käsityön arvosanaan. Valinnaisaineena valinneet saavat valinnaisesta teknisestä työstä oman arvosanan.

Tekninen työ 8. ja/tai 9. luokka 1vvt

Valitaan 8. luokalla valinnaisaineena, 9. luokalla taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Kurssilla syvennetään yhteisissä käsityössä opittuja tietoja ja taitoja. Tärkeää on myös yhdessä tekemisen oppiminen ja tuotteen koko valmistusprosessin ymmärtäminen ja hallinta.

Työtavat

Kurssilla toteutettavat projektit valitaan ryhmän mielenkiinnon ja tarpeiden mukaan. Kurssilla työskennellään yksin, pareittain tai pienryhmissä.

Töiden aihepiirinä ovat metalli- ja puutyöt sekä elektroniikka. Lisäksi opetellaan kodin pieniä korjaustöitä sekä mopon ja polkupyörän huoltoa.

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta.

Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin. Itsearviointia tehdään myös valmistusprosessia dokumentoitaessa.

Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista työskentelyyn.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen käsityön arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen käsityön arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytyt.

Tekstiilityö 8. ja 9. luokka 2vvt

Valitaan taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitteena on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, johon kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Ympäröivän materiaalsen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsityöilmaisuuksiin sekä halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Työtavat

Tekstiilitöissä painottuu oman suunnittelun, ideoinnin ja kokeilun merkitys. Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata ja käsitellä luovasti perinteisiä ja uusia materiaaleja. Valmistetaan erilaisia laadukkaita, toimivia ja ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita.

Tehdään itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Annetaan mahdollisuus tiimityöskentelyyn ja yhdessä suunnittelemiseen positiivisessa ja hyväksyvässä ilmapiirissä. Voidaan dokumentoida koko prosessi aina suunnittelusta valmiiseen tuotteeseen asti.

Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityön merkitystä hyvinvoinnin, arjen hallinnan ja kestävä kehityksen edistäjänä.

Tekniikat ja sisällöt valitaan ryhmän kiinnostuksen mukaan. Vaatteen valmistuksen yhteydessä opitaan käyttämään ompelukonetta ja saumuria monipuolisesti. Muoti, vuodenaika ja oppilaiden kiinnostus vaikuttavat valittaviin töihin. Sisustuksen puolelta tuote voi olla esim. säkkituoli, tynnyri ja kodin koristelu. Lanka-tekniikoissa (neulonta, virkkaus) edetään oppilaan aiempien kokemusten pohjalta.

Voidaan värjätä sekä kangasta, että lankoja eri tekniikoilla. Voidaan esim. kokeilla erilaisia tapoja koristella kangasta, kuvansiirtoa, kankaanpainantaa, tehdä kirja, koruja eri tekniikoin, tuunata vanhaa.

Tutustutaan monipuolisesti erilaisiin materiaaleihin, esim. kudottu kangas, neulos, muovi, kierrätysmateriaalit.

Tärkeintä on saada positiivisia kokemuksia ja lisätä luottamusta omaan arjenhallintaan ja taitoihin.

Arviointi

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja mahdolliseen eri vaiheiden dokumentointiin. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaitojen kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojen hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

Opetussuunnitelman perusteissa on määritelty päättöarviointin kriteerit arvosanalle 8:

Oppilas suunnittelee työskentelyään, osaa tehdä valintoja ja etsiä työhönsä omia ratkaisuja. Oppilas osaa asettaa työskentelylleen tavoitteita sekä työskentelee käsityöprosessin mukaisesti ja arvioi

realistisesti oppimistaan käsityöprosessin aikana. Oppilas pystyy valitsemaan tarkoituksenmukaisia materiaaleja sekä tekniikoita ja osaa käyttää niitä valmistaessaan suunnittelemaan tuotteita/teoksia. Oppilas käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä ja osaa esittää ideansa selkeästi ja toteuttaa ne suunnitelmaan perustuen ottaen huomioon esteettisyyden ja toimivuuden. Oppilas osaa käyttää suunnittelussa ja valmistamisessa sekä oman tai yhteisen käsityöprosessin dokumentoinnissa tieto- ja viestintäteknologiaa. Oppilas osaa kuvailla käsityön merkityksen kestäväälle elämäntavalle ja tehdä sen mukaisia valintoja työskentelyssään.

Kurssista annetaan arvosana (4-10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.

Taito- ja taideaineena valinneiden arviointi suoritetaan yhteisen käsityön arvosanaan. Valinnaisaineena valinneet saavat valinnaisesta tekstiilityöstä oman arvosanan.

Tekstiilityö 8. luokka 1vvt

Valitaan valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitena on syventää yhteisessä käsityössä opittuja tietoja ja taitoja. Tavoitteena on oppia prosessin hallintaa aina suunnittelusta valmiiksi tuotteeksi. Samalla harjoitellaan toimimaan yhdessä muiden kanssa ja opitaan pitkä jännitteistä suunnitelmallista työskentelyä. Tärkeintä on saada positiivisia kokemuksia ja lisätä luottamusta omaan arjenhallintaan ja taitoihin.

Työtavat

Kurssilla työskennellään yksin, pareittain sekä pienryhmissä. Toteutettavat projektit/työt valitaan oppilaiden kiinnostuksen mukaan. Työt liittyvät usein pukeutumiseen tai sisustamiseen. Oppilaita rohkaistaan innovatiiviseen ajatteluun, uusien materiaalien kokeiluun sekä uusien tekniikoiden opetteluun tai syventämiseen.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin. Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista, sekä ainakin yhden projektin saamista valmiiksi aina suunnittelusta valmiiksi tuotteeksi.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen käsityön arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen käsityön arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytyt.

Tekstiilityö 9. luokka 1vvt

Valitaan taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitteena on syventää yhteisessä käsityössä opittuja tietoja ja taitoja. Tavoitteena on oppia prosessin hallintaa aina suunnittelusta valmiiksi tuotteeksi. Samalla harjoitellaan toimimaan yhdessä muiden kanssa ja opitaan pitkä jännitteistä suunnitelmallista työskentelyä. Tärkeintä on saada positiivisia kokemuksia ja lisätä luottamusta omaan arjenhallintaan ja taitoihin.

Työtavat

Kurssilla työskennellään yksin, pareittain sekä pienryhmissä. Toteutettavat projektit/työt valitaan oppilaiden kiinnostuksen mukaan. Työt liittyvät usein pukeutumiseen tai sisustamiseen. Oppilaita rohkaistaan innovatiiviseen ajatteluun, uusien materiaalien kokeiluun sekä uusien tekniikoiden opetteluun tai syventämiseen.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin. Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista, sekä ainakin yhden projektin saamista valmiiksi aina suunnittelusta valmiiksi tuotteeksi.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen käsityön arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen käsityön arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksyty.

LIIKUNTA

Liikunta 8. ja/tai 9. luokka 1vvt

Valitaan 8. luokalla valinnaisaineena, 9. luokalla taito- ja taideaineen tunteina tai valinnaisaineena.

Tavoitteet

Liikuntakasvatuksen tavoitteena on edistää oppilaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä tuottaa monipuolisia ja kauaskantoisia liikuntaelämyksiä. Hyväkuntoinen ja vireä oppilas kykenee opiskelemaan tehokkaasti myös muita oppiaineita. Valinnaisen liikunnan kurssilla pyrimme tutustumaan myös niihin liikuntalajeihin ja paikkoihin, joihin perusopetuksessa ei ole mahdollisuutta. Hyödynnämme opetuksessa Tapiolan suuralueen monipuolisia liikuntapaikkoja.

Tavoitteena on löytää jokaiselle sopivin ja kiinnostavin liikuntamuoto monipuolisen liikuntasuunnitelman avulla ja myötävaikuttaa näin oppilaan liikuntaharrastuneisuuden syntymiseen. Kilpaurheilijan taustaa ei tarvita, innokkuus riittää.

Työtavat

Liikuntaryhmä suunnittelee yhdessä opettajan kanssa monipuolisen liikuntaohjelman. Liikuntatunneilla työskennellään niin yksilö-, pari- kuin ryhmätehtävien parissa ja opitaan luontevasti tulemaan toimeen kaikkien kanssa.

Arviointi

Liikunnassa arviointi pohjautuu monipuoliseen näyttöön. Oppilas saa jatkuvasti palautetta niin omasta kuin ryhmän toiminnasta.

Kurssi arvioidaan taito- ja taidevalinnaisaineena yhteisen liikunnan arvosanaan.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Lisäksi kurssin suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kaikille yhteisen liikunnan arvosanaan. Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytyt.

TIETOTEKNIikka

Tietotekniikka 8. ja/tai 9. luokka 1vvt

Valitaan valinnaisaineena.

Tavoitteet

On antaa oppilaalle valmiuksia käyttää tietotekniikkaa monipuolisesti. Pyritään myös siihen, että oppilas osaa käyttää koulun laitteita ja ohjelmia omatoimisesti muiden oppiaineiden opiskelussa. Syvennetään opittuja atk-taitoja.

Työtavat

Työskennellään mm. tietokoneilla ja iPadeilla. Harjoitellaan esimerkiksi yleisimpien tietotekniikka sovellusten käyttöä kuten tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, esitysgrafiikka-ohjelmien käyttöä. Kurssilla tutustutaan esimerkiksi kuvakäsittelyyn, 3D piirtämiseen, pelien tekemiseen, koodaamiseen, netikettiin, tietoturvaan ym.

Arviointi

Hyväksytyyn kurssin suorittaminen vaatii monipuolista näyttöä.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytty.

ILMAISUTAITO

Ilmaisutaito 8. ja 9. luokka 2vvt

Valitaan valinnaisaineena.

Tavoitteet

Ilmaisutaidon opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan itseilmaisua, itsetuntemusta, ilmaisun rohkeutta, vuorovaikutustaitoja ja kykyä erilaisiin ilmaisun tapoihin. Erilaisilla harjoituksilla luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa oppilaan on helppo ilmaista itseään ja harjoitella näyttelijäntyötä, esiintymistä, tunneilmaisua sekä vuorovaikutustilanteita.

Työtavat

Kurssilla tehdään harjoituksia ryhmissä ja pareittain. Kurssilla harjoitellaan näyttelijäntyön perusasioita, improvisaatiota, rentoutumisen ja keskittymisen taitoja, elokuvailmaisua, äänenkäyttöä, kehollista ilmaisua sekä prosessidraaman ja forum-teatterin keinoja. Opittuja taitoja voidaan soveltaa myös yhteisissä esityksissä, produktioissa, näytelmissä tai elokuvissa.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia tunnilla ja antaa paljon suullista, jatkuvaa palautetta. Oppilaita rohkaistaan vertaisarviointiin sekä itsearviointiin esimerkiksi oppimispäiväkirjaa käyttäen. Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista harjoituksiin.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.

Ilmaisutaito 8. ja/tai 9. luokka 1vvt

Valitaan valinnaisaineena

Tavoitteet

Ilmaisutaidon tavoitteena on rohkaista itseilmaisuuksiin ja vahvistaa oppilaan itsetuntemusta ja vuorovaikutustaitoja. Erilaisilla harjoituksilla luodaan kurssille turvallinen ilmapiiri, jossa harjoitusten tekeminen ja itseilmaisun harjoittelu tuntuu luontevalta. Harjoituksilla tutustutaan improvisaation ja näyttelijäntyön peruselementteihin sekä vahvistetaan vuorovaikutustaitoja ja tuetaan ilmaisun iloa.

Työtavat

Kurssilla työskennellään usein pienemmissä ryhmissä ja pareittain. Tunneilla harjoitellaan puheilmaisua, kehollista ilmaisua, improvisaatiota sekä tekstin muokkaamista kohtauksiksi ja tutustutaan myös elokuvailmaisun keinoihin. Työtapoina käytetään esimerkiksi prosessidraamaan ja forum-teatteriä pohjautuvia ilmaisun keinoja.

Arviointi

Opettaja arvioi suorituksia kurssin aikana ja antaa paljon jatkuvaa, suullista palautetta. Oppilaita kannustetaan myös vertais- ja itsearviointiin oppimispäiväkirjan muodossa. Kurssin suorittaminen edellyttää osallistumista harjoituksiin.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksyty.

Ilmaisutaito 7. luokka 1 vvt

Valitaan valinnaisaineena.

Tavoitteet

Tavoitteena on auttaa oppilaita löytämään itseilmaisun iloa sekä omat vahvuudet puhujana ja esiintyjänä ryhmässä ja yksin. Tavoitteena on tukea oppilaan itsetuntemusta sekä kykyä ja halua erilaisiin ilmaisutapoihin.

Työtavat

Kurssilla harjoitellaan puhe- ja teatteri-ilmaisun perustaitoja, vuorovaikutus- ja tunnetaitoja sekä rohkeutta ja halua esiintyä yhdessä, ryhmässä, yksin ja parin kanssa. Kurssilla tehdään paljon pari- ja

ryhmäharjoituksia. Työtapoina käytetään improvisaation ja teatteri-ilmaisun sekä puheilmaisun perusharjoituksia. Kurssilla tutustutaan myös elokuvailmaisuun sekä videotekniikkaan esiintymisen apuna ja välineenä.

Arviointi

Kurssilla rohkaistaan itse- ja vertaisarviointiin esimerkiksi oppimispäiväkirjaa käyttäen. Hyväksytty suoritusmerkintä vaatii osallistumista harjoituksiin.

Kurssi arvioidaan valinnaisaineena sanallisesti käyttäen asteikkoa:

OEH	Olet saavuttanut tavoitteet erittäin hyvin
OH	Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
OMH	Olet saavuttanut tavoitteet melko hyvin
OS	Olet saavuttanut tavoitteet osittain
ES	Et ole saavuttanut tavoitteita

Arviointi näkyy päättötodistuksessa arvioinnilla hyväksytty.

ESPANJA

B2-Espanja 8. ja 9. luokille (2 vvt + 2 vvt)

Valitaan valinnaisaineena.

Espanjan kieli on 400 miljoonan ihmisen äidinkieli ja yksi maailman eniten puhutuista kielistä. Espanjan taito avaa ovet laajaan espanjankieliseen maailmaan.

Espanjan opiskelu on suomalaisille ääntämisen suhteen helppo kieli. Jo suhteellisen pienellä sanavarastolla tulee toimeen turistimatkoilla. Kuitenkin on hyvä muistaa, että uuden kielen opiskelu vaatii sinnikkyyttä. Opiskelun aihepiirit ovat lähellä arkisia tilanteita. Tavoitteena on, että oppilas oppii selviytymään arjen tilanteista, kuten ravintolassa, ostoksilla ja kertomaan itsestään. Espanjan opiskelu antaa myös pohjaa jatkaa kielen opiskelua lukiossa ja sen taito on hyvä lisä omaan kielivarantoon yhä kansainvälisemmässä maailmassa.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla. Espanjasta tulee oma arvosana.

SAKSA

B2-Saksa 8. ja 9. luokille (2 vvt + 2 vvt)

Valitaan valinnaisaineena.

Kielitaidosta on hyötyä paitsi uusien ystävien ja kontaktien muodossa myös tulevaisuuden opinnoissa. Kielitaito avaa myös enemmän mahdollisuuksia työelämässä, missä kielitaito on vaatimus lähes alalla kuin alalla. Uuden kielen avulla pääset tutustumaan uuteen kulttuuriin, toisenlaiseen ajattelu- ja toimintatapaan ja ymmärtämään maailmaa ja ihmisiä paremmin.

Kurssilla opit ymmärtämään, kirjoittamaan ja puhumaan saksan kieltä. Samalla tutustut

saksankieliseen kulttuuriin Euroopassa. Monipuolisia ja oppilasta innostavia työskentelytapoja käyttämällä on tarkoitus herättää kiinnostus saksan kieltä ja kulttuuria kohtaan ja saavuttaa sellainen saksankielen taito, josta on iloa ja hyötyä opiskelijan jatko-opinnoissa.

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.
Saksasta tulee oma arvosana.

RANSKA

B2-Ranska 8. ja 9. luokille (2 vvt + 2vvt)

Valitaan valinnaisaineena.

Ranskan opiskelu kannattaa, sillä sitä puhutaan ympäri maailmaa. Yli 200 miljoonaa ihmistä puhuu ranskaa viidessä maanosassa ja 68 valtiossa. Ranska on keittotaidon, muodin, teatterin, visuaalisten taiteiden, tanssin, urheilun ja arkkitehtuurin kansainvälinen kieli. Ranskan osaaminen auttaa oppimaan myös muita romaanisia kieliä, kuten espanjaa, italiaa ja portugalia. Ranskan kielen taitoisena voit solmia kansainvälisiä kontakteja sekä tutustua ranskankielisten maiden kulttuureihin ja erilaisiin elämäntapoihin.

B2- ranskan opinnoissa keskeisellä sijalla ovat suullinen kielitaito ja kulttuurintuntemus. Oppitunneilla käytetään monipuolisia ja innostavia työskentelytapoja sekä vahvistetaan oppimaan oppimisen taitoja. Tutustut ranskalaisen kielialueen elämänmuotoon ja tapakulttuuriin ja opit käyttämään kohdemaan kulttuurille tyypillistä kohteliasta kieltä. Opit kommunikoimaan ranskaksi tavallisissa arkipäivän tilanteissa kohdekulttuurille luontevalla tavalla. Ranskan ääntäminen, perusrakenteet ja sanasto tulevat tutuiksi.

Opit kertomaan itsestäsi, lähipiiristäsi ja jokapäiväisestä elämästäsi sekä suullisesti että kirjallisesti yksinkertaista kieltä käyttäen. Opit ymmärtämään arkipäivän tilanteita käsittelevän puheen ja helpon tekstin keskeisen sisällön. Opit tuottamaan jokapäiväiseen elämään liittyviä lyhyitä suullisia ja kirjallisia viestejä. Ranskan opiskelussa voit myös hyödyntää muiden kielten opiskelussa hankkimiasi tietoja, taitoja ja erilaisia oppimisstrategioita.

Ranskan kielen opiskelusta on sinulle sekä iloa että hyötyä. Tutustu, opi ja ihastu! Erotu massasta - opettele ranskaa!

Kurssista annetaan arvosana (4 - 10) sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla.
Ranskasta tulee oma arvosana.

Liite 1.

Perusopetuksen oppilaan ojentaminen ja kurinpitorangeistukset

Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Yhteinen suunnitelma varmistaa toimintatapojen laillisuuden ja yhdenmukaisuuden sekä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun Espoossa. Suunnitelma tukee koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama jatkuva ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Koululla on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi kasvatuskeskustelua ja perusopetuslain mukaisia ojentamis- ja kurinpitokeinoja. Oppilaalle annetut seuraamukset ovat lähtökohtaisesti julkista tietoa, mutta asian käsittelyyn tai perusteluihin saattaa sisältyä myös salassa pidettävää tietoa. Seuraamusten kirjaamisessa sekä niistä ilmoittamisessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan sähköisiä järjestelmiä.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syitä ja seurauksia sekä pohtia keinoja tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja oppilaan koulussa käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kasvatuskeskustelu käydään, jos oppilas

- häiritsee opetusta
- muutoin rikkoo koulun järjestystä
- menettelee vilpillisesti
- kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti

Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja, ja näitä keinoja käytettäessä noudatetaan laissa säädettyä menettelyä ja hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita. Keinojen käyttö perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Seuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon.

Henkilökunta perehdytetään ojentamis- ja kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä seuraa suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta.

Ojentamis- ja kurinpitomenettely	Syy	Päätösvalta	Toimintatapa	Kuuleminen, kirjaaminen, ilmoittaminen	Muutoksenhaku
Oppilaan määrääminen tekemään tehtäviä koulupäivän jälkeen	Oppilas on laiminlyönyt kotitehtävät	Oppilaan opettaja	Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa.	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Luokasta poistumismääräys	Häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokasta tai muusta opetustilasta.	Poistumismääräyksen voi antaa oppilaan opettaja. Oppilaan voi poistaa opettaja ja/tai rehtori/koulunjohtaja	Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Tapahtuman jälkeen oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä, joka lähetetään perusopetuslinjan päällikölle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Koulun tilaisuudesta poistumismääräys	Häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan koulun järjestämästä tilaisuudesta.	Poistumismääräyksen voi antaa opettaja ja/tai rehtori/koulunjohtaja. Oppilaan voi poistaa opettaja ja/tai rehtori/koulunjohtaja	Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Tapahtuman jälkeen oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä, joka lähetetään perusopetuslinjan päällikölle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Opetuksen epäminen jäljellä olevan koulupäivän ajaksi	Oppilas on väkivaltainen ja uhkaava, opetus vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.	Opetuksen epämisestä päättää rehtori / koulunjohtaja. Oppilaan voi poistaa opettaja tai rehtori / koulunjohtaja	Jos oppilas ei noudata poistumismääräystä, rehtori ja/tai opettaja voi poistaa koulun alueelta. Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Ei saa jättää ilman valvontaa. Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä, joka lähetetään perusopetuslinjan päällikölle.	Ei muutoksenhakuoikeutta
Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat	Tarkastaminen on mahdollista, jos on ilmeistä, että oppilaalla on hallussaan kiellettyjä esineitä tai aineita, joilla voi vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta eikä oppilas pyynnöstä huolimatta luovuta niitä tai osoita luotettavasti, ettei niitä ole.	Opettaja, rehtori / koulunjohtaja	Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Em. suoritustavasta voidaan poiketa, jos asian kiireellinen luonne turvallisuuden kannalta on ehdottoman välttämätöntä.	Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy ja perustelu. Huoltajalle ilmoitetaan mahdollisimman pian. Kirjattava.	Ei muutoksenhakuoikeutta

Oppilaalla olevan esineen tai aineen haltuunottaminen	Haltuunotto koskee laissa kiellettyjä ja muita vaarallisia esineitä tai aineita, tai esineitä, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.	Opettaja, rehtori / koulunjohtaja	Oppilasta on pyydettyä ennen haltuunottoa itse antamaan esine tai aine pois. Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää haltuunoton, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan huoltajalle paitsi jos oppilaalla tai huoltajalla ei ole lain mukaan oikeutta pitää niitä hallussaan, tällöin ne luovutetaan poliisille. Esineet ja aineet säilytetään oppilaan nimellä ja haltuunottopäivällä varustettuna lukituspaikassa.	Esineiden haltuunotto on kirjattava, samoin luovuttaminen tai hävittäminen. Huoltajalle on ilmoitettava mahdollisimman pian. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä, joka lähetetään perusopetuslinjan päällikölle.	Ei muutoksenhakuoikeutta
Kasvatuskeskustelu	Oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai ihmisarvoa loukkaavasti.	Opettaja tai rehtori / koulunjohtaja	Yksilöidään teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa. Tarvittaessa selvitetään laajemmin syyt ja seuraukset ja mietitään keinot käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Huoltajalle on varattava mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.	Kirjataan kasvatuskeskustelun kirjaamislomakkeelle. Ilmoitetaan huoltajalle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Jälki-istunto	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti. Yleensä jälki-istunto määrätään, jos epäasiallinen käytös jatkuu kasvatuskeskustelusta huolimatta.	Oppilaan opettaja	Yksilöidään teko tai laiminlyönti. Järjestettävä valvonta. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia ja suullisia tehtäviä tai harjoituksia. Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetuksesta.	Oppilasta on kuultava, hankittava tarpeellinen selvitys, kirjattava ja ilmoitettava huoltajalle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Kurinpitorangastus	Syy	Päätösvalta	Toimintatapa	Kuuleminen, kirjaaminen, ilmoittaminen	Muutoksenhaku
Kirjallinen varoitus	Oppilas häiritsee, rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti.	Rehtori / koulunjohtaja	Yksilöidään teko tai laiminlyönti. Oppilaalle on järjestettävä tarpeellinen oppilashuolto.	Oppilasta kuullaan ja hankitaan muu tarpeellinen selvitys. Huoltajille varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Tarvitaan rehtorin kirjallinen päätös. Päätös annetaan tiedoksi huoltajille ja 15 vuotta täyttäneelle oppilaalle.	Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

Erottaminen enintään 3 kuukauden ajaksi	Oppilaan rikkomus on vakava tai oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan.	Johtokunta	Yksilöidään teko tai laiminlyönti. Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus erottamisaikana. Oppilaalle on järjestettävä tarpeellinen oppilashuolto.	Oppilasta kuullaan ja hankitaan muu tarpeellinen selvitys. Huoltajille varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Tarvitaan johtokunnan kirjallinen päätös. Päätös annetaan tiedoksi huoltajille ja 15 vuotta täyttäneelle oppilaalle. Sosiaalitoimen edustaja tulee kutsua johtokunnan kokoukseen.	Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.
--	--	------------	--	--	--

Koulun tehtävä:

Koulussa varmistetaan, että yhteiset toimintatavat ovat opettajien, huoltajien ja soveltuvin/tarkoituksenmukaisin osin oppilaiden tiedossa.

Toimintatavoista ja käytänteistä käydään keskustelua henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Lisäksi koulu voi määritellä oppilaita ja huoltajia kuullen tilanteet, joista kasvatustiedustelun sijaan määrätään suoraan jälki-istunto.